

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

dla

**Szkoły Podstawowej Nr 2
im. Jana Kochanowskiego
w Ząbkach**

Opracował

Ząbki, listopad 2023

SPIS TREŚCI

ZARZĄDZENIE Dyrektora Szkoły	2
1. POSTANOWIENIA OGÓLNE	7
1.1. Cel oraz zasady stosowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	8
1.2. Aktualizacja Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	8
1.3. Terminologia	9
2. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	9
2.1. Informacje ogólne	9
2.2. Charakterystyka budynku	9
2.3. Grupa wysokości	10
2.4. Liczba kondygnacji	10
2.5. Liczba osób w obiekcie	10
2.6. Kategoria zagrożenia ludzi	11
2.7. Gęstość obciążenia ogniowego	11
2.8. Zagrożenie wybuchem	11
2.9. Instalacje i urządzenia techniczne w obiekcie	11
2.10. Lokalizacja głównego wyłącznika prądu	11
2.11. Przeciwpowarowy wyłącznik prądu	12
2.12. Lokalizacja głównego zaworu odcinającego gaz	12
2.13. Strefy powarowe	12
2.14. Klasa odporności powarowej i odporności ogniowej elementów budowlanych	13
2.15. Stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych	13
2.16. Warunki ewakuacji	13
2.17. Dźwigi powarowe oraz dźwigi osobowe	16
2.18. Materiały wykończeniowe	16
2.19. Sprzęt gaśniczy	16
2.20. Urządzenia przeciwpowarowe w obiekcie	17
2.21. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia powaru	17
2.22. Drogi powarowe (drogi dojazdu dla jednostek ratowniczych)	17
3. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻENIA POWAROWEGO	17
3.1. Zagrożenie powarowe obiektu	17
3.2. Potencjalne przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się powarów	18
3.3. Drogi rozprzestrzeniania się powaru w obiekcie	19
4. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA POWAROWEGO W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA BUDYNKU	20
4.1. Ogólne zasady użytkowania obiektu – czynności zabronione	20
4.2. Zasady przechowywania i stosowania materiałów niebezpiecznych powarowo	21
4.3. Zasady utrzymywania instalacji i urządzeń technicznych	22

5. ZASADY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC	22
5.1. Terminy konserwacji, przeglądów i badań instalacji oraz urządzeń przeciwpożarowych	22
5.2. Zasady rozmieszczania i użycia sprzętu gaśniczego oraz oznakowania znakami bezpieczeństwa	23
6. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA	30
6.1. Ogólne zasady postępowania pracowników szkoły na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia	30
6.2. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru	31
6.3. Instrukcja postępowania na wypadek zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego	32
6.4. Instrukcja postępowania w przypadku otrzymania podejrzaney przesyłki	35
6.5. Instrukcja postępowania w przypadku wzywania Karetki Pogotowia Ratunkowego	36
7. ZADANIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ	37
7.1. Zadania i obowiązki Dyrektora szkoły	37
7.2. Zadania i obowiązki Kierownika administracyjnego	38
7.3. Zadania i obowiązki pracownika prowadzącego sprawy z zakresu bezpieczeństwa pożarowego w szkole	39
7.4. Zadania i obowiązki dozorczy i woźnego	39
7.5. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników bez względu na zajmowane stanowisko	40
7.5.1. W zakresie profilaktyki pożarowej	40
7.5.2. W przypadku powstania pożaru	40
8. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM	41
9. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA	44
9.1. Zasady prowadzenia ewakuacji	44
9.2. Środki i sposoby ogłaszania alarmu do ewakuacji	48
9.3. Szczegółowe zasady przeprowadzania ewakuacji	49
9.3.1. I-szy poziom ewaluacji	49
9.3.2. II-gi poziom ewaluacji	52
9.4. Sposoby sprawdzania warunków ewakuacji w budynku	54
9.5. Przykłady sposobu transportowania osób rannych	57
9.6. Łańcuch ratowniczy	58

10. ZASADY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWPOŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI	59
10.1. Cel i zakres szkoleń.....	59
10.2. Rodzaje szkoleń przeciwpożarowych	59
10.3. Zasady organizowania i prowadzenia szkoleń.....	59
10.4. Dokumentacja szkoleń	60
11. ZAŁĄCZNIKI.....	61
12. CZĘŚĆ GRAFICZNA.....	84

ZAŁĄCZNIKI:

1. Aktualizacja „Instrukcji”.
2. Definicje podstawowych pojęć z zakresu bezpieczeństwa pożarowego
3. Sposoby poddawania przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic.
4. Znaki bezpieczeństwa i ewakuacyjne
5. Instrukcja prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym
6. Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo.
7. Zezwolenie na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo .
8. Oświadczenie o zapoznaniu się z "Instrukcją".
9. Oświadczenie o szkoleniu wstępnym .
10. Oświadczenie o szkoleniu okresowym.
11. Kierunek ewakuacji poszczególnych sal.

1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. właściciel budynku lub obiektu budowlanego zobowiązany jest do zapewnienia ich ochrony przeciwpożarowej, rozumianej przez ustawę jako kompleks przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innymi miejscowymi zagrożeniami. Ustawową odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej właściciel na podstawie zawartej umowy cywilno - prawnej może przekazać w całości lub w części ich zarządcy lub użytkownikowi. Jednak w przypadku, gdy taka umowa nie została zawarta odpowiedzialność za realizację obowiązków spoczywa na faktycznie władającym budynkiem lub obiektem budowlanym. Na tej podstawie właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, zobowiązany jest w szczególności:

- przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno - budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
- zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Szczegółowe wymagania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego określone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2010, Nr 109 poz. 719).

Zgodnie z § 6 tego rozporządzenia właściele, zarządcy lub użytkownicy obiektów będących ich częścią stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, opracowują instrukcje bezpieczeństwa pożarowego.

Stosownie do tych wymagań w praktyce, zapewnienie zarówno organizacyjnych i technicznych środków zabezpieczeń przeciwpożarowych, odbywa się przez określenie zadań poszczególnym komórkom organizacyjnym.

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa wyżej, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, przejmuje Dyrektor Szkoły.

1.1. Cel oraz zasady stosowania Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

1. Celem instrukcji jest określenie wymagań przeciwpożarowych w zakresie organizacyjnym, technicznym i porządkowym, itp., jakie należy uwzględnić podczas użytkowania pomieszczeń budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 zlokalizowanej przy ul. Batorego 11 w Ząbkach.
2. Niniejsze opracowanie nie jest analizą stanu ochrony przeciwpożarowej obiektu, jednak w wielu miejscach odnosi się do stanu istniejącego w aspekcie zgodności przepisami techniczno-budowlanymi i przepisami przeciwpożarowymi.
3. Postanowienia zawarte w niniejszej instrukcji są zgodne z przepisami szczegółowymi z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz innymi przepisami i aktami normatywnymi.
4. Do zapoznania z treścią instrukcji i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy bez względu na rodzaj i charakter wykonywanej pracy i zajmowane stanowisko służbowe oraz inni użytkownicy obiektu.
5. Przyjęcie do wiadomości postanowień instrukcji pracownicy potwierdzają własnoręcznym podpisem. Wzór oświadczenia pracownika o zapoznaniu się postanowieniami instrukcji stanowi **Załącznik nr 8**. Oświadczenie powinno być przechowywane w aktach osobowych pracownika.
6. Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników przedsiębiorstw i firm prowadzących działalność lub wykonujących prace na terenie szkoły. Obowiązek zapoznania tych osób z instrukcją należy do kierownika administracyjnego.

**ZGODNIE Z § 6 UST. 9 ROZPORZĄDZENIA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI Z DNIA 7 CZERWCA 2010 R. W SPRAWIE OCHRONY
PRZECIWPÓŻAROWEJ BUDYNKÓW, INNYCH OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I TERENÓW
INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO POWINNA BYĆ PRZECHOWYWANA
W MIEJSCU DOSTĘPNYM DLA EKIP RATOWNICZYCH
W BIURZE OCHRONY OBIEKTU**

1.2. Aktualizacja Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

Termin następnej aktualizacji wyznacza się na **listopad 2025 r.**

Aktualizacja instrukcji może być dokonywana wyłącznie przez osobę mającą odpowiednie kwalifikacje z zakresu ochrony przeciwpożarowej, określone w Ustawie.

Wszelkie zmiany dotyczące Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego udokumentować zgodnie z arkuszem zmian – **Załącznik 1.**

1.3. Terminologia

W celu ułatwienia zrozumienia używanych dalej określeń, których znaczenie w rozumieniu Ustawy odbiega od interpretacji potocznej, w **Załączniku 2** podano definicje najważniejszych pojęć stosowanych w instrukcji.

2. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPÓŻAROWEJ

2.1 Informacje ogólne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest **Instrukcja Bezpieczeństwa Pożarowego** dla Szkoły Podstawowej Nr 2 oraz hali sportowej w Ząbkach.

2.2. Charakterystyka budynków.

Budynek szkoły

Budynek szkoły został wybudowany w 1962 roku. Ostatnia rozbudowa została przeprowadzona w 2023 r., w trakcie której została dobudowana hala sportowa z zapleczem socjalnym.

Jest to budynek wolnostojący dwukondygnacyjny, częściowo podpiwniczony.

Pomieszczenia piwnicy posiadają okna.

Komunikację pionową zapewniają dwie nieobudowane klatki schodowe (zbiegi schodowe) połączone ze sobą korytarzem w poziomie parteru i 1 piętra. Długość korytarza przedzielone są drzwiami o odporności ogniowej EI 60.

Z poziomu parteru przewidziano 7 wyjścia z budynku. Natomiast z pomieszczeń piwnic przewidziano 2 wyjścia bezpośrednio na zewnątrz budynku z czego jedno na patio. Konstrukcja obu klatek schodowych jest żelbetowa, monolityczna. Klatki schodowe nie są wydzielone pożarowo, nie są oddymiane ani zabezpieczone przed zadymieniem. Wyjście na dach istnieje przez właz przy sali lekcyjnej nr 62.

Poszczególne kondygnacje budynku są użytkowane w następujący sposób:

- 1) Piwnica: sala do gry w tenisa stołowego, hydrofornia, kotłownia,
- 2) Parter: sale lekcyjne, sekretariat, sala gimnastyczna, kuchnia, stołówka, sanitariaty,
- 3) I piętro: sale lekcyjne, sanitariaty, właz na dach.

Powierzchnie szkoły:

- a) powierzchnia zabudowy budynku – 3773,5 m²,
- b) powierzchnia całkowita budynku – 5868,0 m²,
- c) wysokość 8,5 m,
- d) powierzchnia użytkowa budynku – 4959,7 m²,
- e) kubatura brutto – 23600,0 m³,
- e) liczba kondygnacji nadziemnych – 2 (parter, piętro).

Konstrukcja nośna budynku jest murowana. Ściany konstrukcyjne i osłonowe – murowane, gazobeton, cegła dziurawka 24 cm. Stropy – Kleina, płyta z cegły PD1 grubość 24 cm. Wieńce, nadproża, słupy, żebra – monolityczne żelbetowe. Dach – stropodach, płyty korytkowe gr. 12 cm. Pokrycie dachowe – bitumiczne.

Komunikację poziomą w budynku zapewniają korytarze. Na wszystkich kondygnacjach istnieją obszary z dwoma lub z jednym kierunkiem dojścia. Szerokość korytarzy jest na ogół zgodna z przepisami tzn. powyżej 1,4 m.

Hala sportowa

Hala sportowa przy istniejącym budynku szkoły składa się z dwóch części: głównej hali sportowej oraz zespołu sanitarno-szatniowego z strefą wejściową. Obszar zespołu szatniowego jednokondygnacyjny z strefą wejściową. Obiekt w części hali jednokondygnacyjny z wydzieloną antresolą w postaci widowni. Główny układ konstrukcyjny stanowi więźba dachowa w formie kratownicy stalowej podpartej na słupach żelbetowych monolitycznych samonośnych. Pokrycie dachu z blachy trapezowej opartej na płatwiach z ceowników stalowych UPE. Ściany murowane z wieńcami i rdzeniami usztywniającymi wykonanymi wraz ze strzypami. Stropodach płaski w obrębie łącznika wykonany z płyty żelbetowej monolitycznej zbrojonej dwukierunkowo. Posadowienie na stopach i ławach fundamentowych.

Powierzchnie hali sportowej:

- powierzchnia zabudowy hali – 1631,84 m²
- powierzchnia użytkowa budynku – 1680,96 m²
- powierzchnia całkowita – 1677,41 m²
- kubatura budynku – 16500,00 m³
- długość budynku – 44,90 m hala sportowa, 31,39 m zespół szatniowy
- szerokość budynku – 42,44 m
- wysokość budynku – 11,83 m hala sportowa, 6,60 m zespół szatniowy

2.3. Grupa wysokości

Lp.	Budynek	Grupa wysokości
1.	Budynek szkoły	N– budynek niski H = 12 m
2.	Hala sportowa	N– budynek niski H = 11,83 m

2.4. Liczba kondygnacji

Lp.	Budynek	Kondygnacje nadziemne	Kondygnacje podziemne
1.	Budynek szkoły	2	1
2.	Hala sportowa	1	0

2.5. Liczba osób w obiekcie

Ilość osób przebywających w budynku wynika z deklaracji Użytkownika wg, której Szkoła kształci ok. 1150 uczniów. Na 1-szym piętrze i na parterze szkoły może przebywać po ok. 575 uczniów. Szkoła prowadzi zajęcia na tzw. dwie zmiany.

Zakłada się, że w budynku, w obrębie hali sportowej może być użytkowany przez nie więcej niż 400 osób a w pozostałej części obiektu ilość osób nie przekroczy 80 osób.

2.6. Kategoria zagrożenia ludzi

Ze względu na pełnioną funkcję budynek szkoły zalicza się do kategorii zagrożenia ludzi ZL III. Natomiast hala sportowa zakwalifikowana jest do ZL I.

2.7. Gęstość obciążenia ogniowego

W budynku szkoły nie przechowuje się materiałów niebezpiecznych pożarowo, w tym takich jak ciecze lub gazy palne

W przypadku przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo w budynku należy rozważyć, czy i w jakich pomieszczeniach istnieje taka możliwość. Miejsce, pomieszczenie przechowywania materiałów niebezpiecznych pożarowo powinno być oznakowane zgodnie z PN-97/N-01256-01 oraz dostosowane do wymogów prawa.

Inne materiały palne

W obiekcie występują typowe, dla przeznaczenia i funkcji budynku, materiały palne, takie jak elementy wystroju pomieszczeń biurowych.

Typowe wartości ciepła spalania Q_c materiałów znajdujących się w omawianym obiekcie wynoszą: drewno - 18 MJ/kg, papier - 16 MJ/kg, tekstylia - 19 MJ/kg, tworzywa sztuczne (obudowy urządzeń, itp.) – średnio ok. 43 MJ/m², pianka poliuretanowa (meble tapicerowane) – 25 MJ/m².

Gęstość obciążenia ogniowego (Q_d) na terenie obiektu nie przekracza 500 MJ/m², w pomieszczeniach magazynowych nie przekracza 1000 MJ/m².

2.8. Zagrożenie wybuchem

Na terenie obiektu szkoły i hali sportowej nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem.

2.9. Instalacje i urządzenia techniczne w obiekcie

W obiekcie szkoły i hali sportowej występują następujące instalacje i urządzenia techniczne:

- a) elektryczna - (oświetleniowa i siłowa) na wszystkich kondygnacjach, przewody są prowadzone pod tynkiem, instalacja odgromowa - w wykonaniu podstawowym,
- b) centralne ogrzewanie - własna kotłownia wyposażona w dwa piece gazowe,
- c) gazowa - w pomieszczeniu kuchni do przygotowywania posiłków oraz do zasilania dwóch kotłów gazowych w kotłowni,
- d) wentylacja nawiewno-wyiewna – większość pomieszczeń wentylowana jest grawitacyjnie. Instalacja mechaniczna zainstalowana jest w kuchni i jadalni, włączana okresowo,
- e) telefoniczna,
- f) komputerowa.
- g) kanalizacja sanitarna i deszczowa,

2.10. Lokalizacja głównego wyłącznika prądu

Budynek jest wyposażony w główny wyłącznik prądu, usytuowany przed wejściem „W 2” przy pokoju nauczycielskim (sala nr 52). W budynku hali sportowej znajduje się tablica

rozdzielcza przy wejściu na parkiet hali sportowej

Uwaga - Urządzenia przeciwpożarowe powinny być zasilane z przed głównego wyłącznika prądu.

2.11. Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu

W budynku szkoły PWP zlokalizowane jest przy wyjściu „W 2” oraz na zewnątrz przy „W 1”. W budynku hali sportowej przy wyjściu na zewnątrz.

2.12. Lokalizacja głównego zaworu odcinającego gaz

Budynek szkoły wyposażony jest w dwa zawory gazowe, które odłączają dopływ gazu do kotłowni i kuchni szkolnej. Oba zawory znajdują się w skrzynce na zewnątrz budynku. Zawór odcinający kuchnię znajduje się od strony placu zabaw (Pd-Wsch), natomiast zawór odcinający kotłownię znajduje się od strony boiska szkolnego (Pd-Zach). Miejsce usytuowania obu zaworów zostały naniesione na Planie zagospodarowania terenu szkoły.

Budynek hali sportowej posiada kotłownię z wejściem od strony boiska. Instalacja gazowa poprowadzona jest na zewnątrz po dachu obiektu.

2.13. Strefy pożarowe

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w budynku niskim zakwalifikowanym do o kategorii zagrożenia ludzi. ZL III wynosi 8000 m², w piwnicy 2500 m² powierzchnia opiniowanego budynku jest mniejsza od dopuszczalnej powierzchni strefy pożarowej. Ewentualny podział na strefy pożarowe może być wymuszony przez warunki ewakuacji - przekroczenie długości dojść ewakuacyjnych obecnie długość dojścia mierzy się od wyjścia z pomieszczenia do wyjścia na zewnątrz budynku lub wyjścia do innej strefy pożarowej; jako równorzędne traktuje się wyjście do obudowanej, dostępnej przez drzwi ppoż. o odporności ogniowej, co najmniej EI 30 i oddymianej lub zabezpieczonej przed zadymieniem klatki schodowej.

Budynek został podzielony na trzy strefy pożarowe:

- SP 1 – kategoria zagrożenia ludzi ZLIII – kondygnacje nadziemne,
- SP 2 – PM<500MJ/m² – piwnica w poziomie -1,
- SP 3 – kotłownia w poziomie -1.

Poniżej przedstawiono wymagania dla oddzielen przeciwpożarowych w zależności od klas odporności pożarowej budynku.

Drzwi na granicy stref pożarowych powinny być wyposażone w samozamykacze lub inne urządzenia samozamykające. Kanały wentylacyjne przechodzące przez granicę stref pożarowych powinny być wyposażone w klapy przeciwpożarowe o klasie odporności ogniowej równej odporności ogniowej przegród, przez które przechodzą.

Przewody instalacyjne prowadzone przez ściany i stropy stanowiące oddzielenia ppoż. oraz ściany i stropy wydzielonych pożarowo pomieszczeń powinny być poprowadzone w przepustach instalacyjnych zapewniających odporność ogniową taką, jak dla tych oddzielen (dotyczy przewodów instalacji elektrycznej, przewodów wodo kan. wykonanych z PCV).

Budynek hali sportowej stanowi jedną strefę pożarową nie przekraczającą dopuszczalnej powierzchni 10000,00 m². Budynek hali wydzielono ścianą pożarową o odporności ogniowej REI 60 od strony istniejącego budynku szkoły. Ponadto przewidziano wykonanie pionowego pasa z materiału niepalnego o szerokości co najmniej 2 m o odporności ogniowej EI 60. Kotłownia jest wydzielona od pozostałych pomieszczeń ścianami i stropem gazoszczelnym o klasie odporności EI 60, drzwi otwierane na zewnątrz z zamknięciem bezklamkowym. Przepusty instalacyjne stworzono w klasie odporności ogniowej EI 60

wymaganej dla elementów konstrukcyjnych kotłowni. Przewody wentylacyjne wykonane z materiałów niepalnych.

2.14. Klasa odporności pożarowej i odporności ogniowej elementów budowlanych

Klasa odporności pożarowej budynku

Szczegółowe parametry określone są w dokumentacji projektowej budynku.

Podstawowa klasa odporności pożarowej wymagana dla nowobudowanych budynków tego typu (ze względu na przeznaczenie i sposób użytkowania oraz wysokość), lub istniejących budynków na etapie przebudowy, nadbudowy, czy też zmiany sposobu użytkowania – klasa „D” odporności pożarowej. Hala sportowa również została zaprojektowana w w klasie odporności pożarowej „D”.

Klasa odporności ogniowej elementów budowlanych

Szczegółowe parametry określone są w dokumentacji projektowej budynku.

Budynek spełnia wymagania, co najmniej klasy „D” odporności pożarowej, a poszczególne jego elementy posiadają klasę odporności ogniowej podaną w tabeli.

Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	Strop ¹⁾	Ściana zewnętrzna ^{1), 2)}	Ściana wewnętrzna ¹⁾	Przekrycie dachu ³⁾
1	2	3	4	5	6
R 30	(-)	REI 30	EI 30	(-)	E 30

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku.

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku.

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku.

(-) nie stawia się wymagań.

¹⁾ - jeżeli przegroda jest częścią głównej konstrukcji nośnej, powinna spełniać także kryteria nośności ogniowej (R) odpowiednio do wymagań zawartych w kol. 1 i 2.

²⁾ - klasa odporności ogniowej dotyczy pasa między kondygnacyjnego wraz z połączeniem ze stropem.

³⁾ - wymagania nie dotyczą naswietli dachowych, świetlików, lukarn i okien połaciowych, jeśli otwory w połaci dachowej nie zajmują więcej niż 20% jej powierzchni.

⁴⁾ - dla ścian komór zsypu wymaga się EI 60, a dla drzwi komór zsypu EI 30.

2.15. Stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

Dla budynków tego typu, nowobudowanych lub istniejących (etap przebudowy, nadbudowy, zmiany sposobu użytkowania), wymagane NRO (nie rozprzestrzeniające ognia).

2.16. Warunki

ewakuacji Budynek

szkoły:

Drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z budynku otwierają się zgodnie z kierunkiem ewakuacji.

którym może przebywać człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną lub do innej strefy pożarowej albo na zewnątrz budynku) nie przekracza 40m.

Długość dojsć ewakuacyjnych w budynku nie przekraczają dopuszczalnych wartości.

Obudowa poziomych dróg ewakuacyjnych w budynku posiada klasę odporności ogniowej co najmniej EI 15.

Korytarze stanowiące poziome drogi ewakuacyjne, zostały podzielone drzwiami dymoszczelnymi na odcinki krótsze niż 50m.

Na drogach ewakuacyjnych w budynku zostało wykonane awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

Dla dróg komunikacji ogólnej w budynku powinny być spełnione następujące warunki ewakuacyjne:

- 4) z pomieszczeń przeznaczonych na stały pobyt ludzi powinna być zapewniona możliwość ewakuacji w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej, bezpośrednio lub drogami komunikacji ogólnej zwanymi dalej drogami ewakuacyjnymi,
- 5) wyjścia z pomieszczeń powinny być zamykane drzwiami,
- 6) drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne z budynku przeznaczonego dla więcej niż 50 osób powinny otwierać się na zewnątrz,
- 7) w wyjściu ewakuacyjnym dopuszcza się stosowanie drzwi rozsuwanych jeżeli ich konstrukcja umożliwia ich otwieranie automatyczne lub ręczne bez możliwości blokowania oraz samoczynne ich rozsuniecie i pozostawienie w pozycji otwartej w przypadku pożaru lub awarii drzwi,
- 8) długość przejść ewakuacyjnych w strefach ZL powinna być mniejsza od 40 m,
- 9) w strefach PM w budynkach wielokondygnacyjnych długość przejścia nie powinna być większa niż 75 m, jeżeli gęstość obciążenia ogniowego przekracza 500 MJ/m^2 , oraz większa niż 100 m jeżeli gęstość obciążenia ogniowego jest nie większa niż 500 MJ/m^2 ,
- 10) przejście nie powinno prowadzić przez więcej niż trzy pomieszczenia,
- 11) szerokość przejścia ewakuacyjnego powinna być obliczona wg wskaźnika $0,6 \text{ m}/100$ osób, ale nie powinna być mniejsza niż $0,9 \text{ m}$, a w przypadku przejścia służącego do ewakuacji mniej niż 3 osób nie może być mniejsza niż $0,8 \text{ m}$,
- 12) dwa wyjścia ewakuacyjne z pomieszczenia należy zapewnić w przypadku:, o jeżeli jest przeznaczone dla więcej niż 50 osób, o znajduje się w strefie ZL, a jego powierzchnia przekracza 300 m^2 ,
- 13) łączna szerokość drzwi w świetle powinna być obliczona wg wskaźnika $0,6 \text{ m}/100$ osób, ale nie powinna być mniejsza niż $0,9 \text{ m}$, a w przypadku drzwi służących do ewakuacji mniej niż 3 osób nie może być mniejsza niż $0,8 \text{ m}$.
- 14) drzwi stanowiące wyjście ewakuacyjne powinny otwierać się na zewnątrz pomieszczeń: zagrożonych wybuchem, do których możliwe jest nagłe przedostanie się substancji trujących, mieszanin wybuchowych itp. utrudniających ewakuację, przeznaczonych do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób, przeznaczonych do jednoczesnego przebywania powyżej 6 osób, o ograniczonej zdolności poruszania się,
- 15) szerokość drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z budynku, a także szerokość drzwi na drodze ewakuacyjnej z klatki schodowej prowadzących na zewnątrz budynku lub do innej strefy pożarowej powinna być nie mniejsza niż szerokość biegu klatki schodowej, Dopuszcza się prowadzenie drogi ewakuacyjnej do wyjścia na zewnątrz budynku z klatki schodowej oraz z poziomych dróg komunikacji ogólnej przez hol mogący spełniać także funkcje uzupełniające do funkcji wynikających z przeznaczenia budynku, pod warunkiem, że: przez ten hol jest możliwe przeprowadzenie drogi ewakuacyjnej tylko z jednej klatki schodowej, przy czym ograniczenie to nie odnosi się do klatek schodowych z odrębnym, nie prowadzącym przez ten hol wyjściem ewakuacyjnym, o

- Hol nie znajduje się w strefie PM o gęstości obciążenia ogniowego powyżej 500 MJ/m², ani też zawierającej strefę zagrożenia wybuchem. Hol jest oddzielony od poziomych dróg komunikacji ogólnej, tak jak to jest wymagane dla klatki schodowej,
- 16) wolna szerokość drogi ewakuacyjnej jest, co najmniej o 50% większa od szerokości poziomej drogi ewakuacyjnej, prowadzącej do tego wyjścia, określonej dla kondygnacji budynku o największej liczbie przewidywanych osób przebywających tam równocześnie,
 - 17) wysokość holu w miejscu, w którym przebiega droga ewakuacyjna jest nie mniejsza niż 2,9 m,
 - 18) szerokość drzwi wyjściowych na zewnątrz budynku jest, co najmniej o 50% większa od wymaganej szerokości biegu klatki schodowej. szerokość drzwi na drodze ewakuacyjnej, nie wymienionych wyżej należy obliczać wg wskaźnika 0,6 m/100 osób, ale nie mniej niż 0,9m,
 - 19) w drzwiach wieloskrzydłowych skrzydło podstawowe powinno mieć szerokość nie mniejszą niż 0,9 m, w przypadku drzwi wahadłowych min 0,9 m przy jednym skrzydle, min 0,6 m przy dwóch skrzydłach, przy czym ich szerokość musi być jednakowa,
 - 20) drzwi, bramy i inne zamknięcia otworów w wymaganej klasie odporności ogniowej lub dymoszczelności powinny być zaopatrzone w urządzenia zapewniające samoczynne zamykanie otworu w razie pożaru; należy jednocześnie zapewnić możliwość ręcznego otwierania drzwi przeznaczonych do ewakuacji,
 - 21) obudowa poziomych dróg komunikacji ogólnej powinna mieć klasę odporności ogniowej wymaganą dla ścian wewnętrznych (EI 30),
 - 22) w ścianach wewnętrznych stanowiących obudowę dróg ewakuacyjnych w budynkach ZL III i PM dopuszcza się umiejscowienie nie otwieranych naświetli powyżej 2 m nad posadzką,
 - 23) szerokość poziomej drogi ewakuacyjnej powinna być obliczona wg wskaźnika 0,6 m na każde 100 osób, nie mniej jednak niż 1,4 m, dopuszcza się zmniejszenia poziomej drogi ewakuacyjnej do 1,2 m, jeżeli jest ona przeznaczona do ewakuacji nie więcej niż 20 osób, wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić co najmniej 2,2 m, dopuszcza się lokalne obniżenie wysokości tej drogi do 2m na długości do 1,5 m,
 - 24) skrzydła drzwi stanowiących wyjście na drogę ewakuacyjną nie mogą po ich całkowitym otwarciu zmniejszać wymaganej szerokości drogi,
 - 25) na drogach ewakuacyjnych jest zabronione stosowanie: spoczników ze stopniami, schodów ze stopniami zabiegowymi, jeżeli schody te są jedyną drogą ewakuacyjną,
 - 26) miejsca, w których zastosowano pochylnie lub stopnie umożliwiające pokonanie różnicy poziomów powinny być wyraźnie oznakowane, ściany stanowiące obudowę klatek schodowych powinny spełniać wymagania w zakresie odporności ogniowej jak dla stropów,
 - 27) biegi i spoczniki klatek schodowych w budynkach wykonanych w klasie B i C powinny mieć klasę odporności ogniowej, co najmniej R 60,
 - 28) klatki schodowe powinny być zamykane drzwiami,
 - 29) klatki schodowe powinny być oddymiane lub zabezpieczone przed zadymieniem,
 - 30) wyjście na poddasze powinno być zamykane drzwiami lub klapą o odporności ogniowej, co najmniej EI 30,
 - 31) w budynku powinny być zachowane następujące długości dojsć ewakuacyjnych
 - 32) w części zakwalifikowanej do ZL III, 30 m przy jednym dojściu (w tym nie więcej niż 20 m po poziomych drogach ewakuacyjnych) i 60 m, przy co najmniej dwóch dojściach (dla dojścia najkrótszego); (długość dojścia mierzy się od wyjścia z pomieszczenia do wyjścia na zewnątrz budynku, innej strefy pożarowej lub do pierwszych drzwi przedsiönka ppoż.

Budynek hali sportowej:

Dopuszczalna długość przejść w pomieszczeniach – 40 m

Dopuszczalne max długości dojść ewakuacyjnych:

- przy jednym dojściu – 10 m
- przy co najmniej dwóch dojściach – 40 m

Szerokość wyjść z pomieszczeń (w świetle) – min. 0,90 m (lecz nie mniej niż 0,60 m na każde 100 osób mogących jednocześnie przebywać na kondygnacji), szerokość korytarza – co najmniej 1,40 m (do ewakuacji max. 20 osób – 1,20 m) z uwzględnieniem wskaźnika 0,6 m na 100 osób mogących jednocześnie przebywać na kondygnacji. Drzwi zewnętrzne otwierane na zewnątrz budynku.

Długość przejść ewakuacyjnych nie przekracza w żadnym wypadku 40 m, oraz przejścia ewakuacyjne nie prowadzą przez więcej niż 3 pomieszczenia.

Ewakuacja z budynku odbywa się na zewnątrz budynku. Wyjścia na zewnątrz obiektu prowadzone będą przez:

- dwoje drzwi o szerokości 150 cm z jednym skrzydłem o szerokości nie mniejszej niż 90 cm – z hali sportowej,
- jedno drzwi o szerokości 150 cm z jednym skrzydłem o szerokości nie mniejszej niż 90 cm – z zespołu szatniowego od strony południowej,
- jedno drzwi o szerokości 120 cm z jednym skrzydłem o szerokości nie mniejszej niż 90 cm – z zespołu szatniowego od strony północnej.

Drogi i kierunki ewakuacyjne oznakowane są zgodnie z normą PN-EN ISO 7010.

2.17. Dźwigi pożarowe oraz dźwigi osobowe

Nie dotyczy

2.18. Materiały wykończeniowe

Do aranżacji i zabudowy wewnątrz oraz jako wykładziny podłogowe należy przewidzieć materiałny co najmniej trudno zapalny oraz niezapalny, nie kapiący i nie odpadający pod wpływem ognia. Materiały te nie powinny podczas spalania intensywnie dymić i wydzielać bardzo toksycznych produkty spalania. Wszystkie elementy wystroju wewnątrz powinny być w ramach dalszych opracowań oceniane w zakresie warunków określonych obowiązującymi przepisami (wymagania określono w Polskich Normach). Na drogach komunikacji ogólnej służącej do celów ewakuacji stosowanie materiałów i wyrobów budowlanych łatwo zapalnych jest zabronione.

2.19. Sprzęt gaśniczy

Budynek należy wyposażać w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm przeznaczone do gaszenia grup pożarów ABC. Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, na każde 100 m² powierzchni projektowanego budynku.

Gaśnice powinny być rozmieszczone przy wejściach do budynku, w miejscach łatwo dostępnych i nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece,

grzejniki). Przy rozmieszczaniu gaśnic należy zachować następujące warunki:

- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

W budynku szkoły zastosowano gaśnice proszkowe GP6x, GP4x, GS5x, GSe – rozmieszczenie przedstawiono w załączonej części graficznej.

2.20. Urządzenia przeciwpożarowe w obiekcie

W budynku szkoły:

1. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa (hydranty Ø25) – występują.
2. Oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne – występuje,

W budynku hali sportowej:

1. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa (hydranty Ø25) – występują (4 szt. hydrantów wewnętrznych – 2 szt. w części niższej oraz 2 szt. na hali sportowej. Zastosowano w każdym hydrancie węże półsztywne o długości 30 m.
2. Urządzenia oddymiające – występują (oddymiany jest główny hol, zastosowano jedną klapę oddymiającą dwuskrzydłową
3. Oświetlenie awaryjne i ewakuacyjne – występuje,

2.21. Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru (dla hydrantów zewnętrznych): 20 dm³/s. Ilość ta jest zapewniona przez istniejącą sieć wodociagową miejską - wymagane co najmniej 2 hydranty 80 mm nadziemne (dopuszczalne podziemne), ciśnienie robocze 0,2 MPa. Hydranty powinny są usytuowane w odległości 5-75 m od budynku, do 15 m od drogi pożarowej. Hydranty zewnętrzne usytuowane na miejskiej sieci wodociągowej znajdują się przy ul. S. Batorego przed wejściem głównym do budynku oraz drugi w odległości około 50 m przy ul. Adama Leszyckiego. Miejsce usytuowania hydrantów jest określone na planie zagospodarowania terenu szkoły.

2.22. Drogi pożarowe (drogi dojazdu dla jednostek ratowniczych)

Drogę pożarową stanowią drogi publiczne: ul. Stefana Batorego ul. Wesoła oraz ul. Mickiewicza. Wymagana szerokość drogi pożarowej – co najmniej 4,0 m – jest zachowana. Ul. Mickiewicza przebiega wzdłuż dłuższego boku budynku hali sportowej. Z drogi publicznej istnieje możliwość wjazdu na posesję oraz na utwardzoną nawierzchnię boisk sportowych – wjazd od ul. Niepodległości, które mogą pełnić funkcję drogi pożarowej wraz z placem do zawracania. Droga publiczna przebiega w odległości:

- ul. S. Batorego ok. 11 m od budynku
- ul. A. Mickiewicza ok. 5 m do 10 m od budynku
- ul. Wesoła (przez ul. Parkowa) ok. 18 m od budynku

Trakty piesze o szerokości minimalnej 1,5 m od wyjść z budynku do drogi pożarowej nie przekraczają 50 m. Maksymalna odległość to ok. 40 m.

3. CHARAKTERYSTYKA ZAGROŻENIA POŻAROWEGO

3.1. Zagrożenie pożarowe obiektu

Obiekt jest typowym budynkiem szkolnym. Zagrożenie pożarowe najczęściej może wynikać z następujących przyczyn:

- 33) nieostrożność, lekkomyślność i niedbalstwo pracowników lub uczniów przejawiające się w najróżnorodniejszych zaniedbaniach w ich postępowaniu (np.: używanie rozpuszczalników łatwo zapalnych lub wybuchowych do zmywania szyb, podłóg itp. porzucanie nie wygaszonych niedopałków papierosów na materiały palne),
- 34) niewłaściwa i nieterminowa konserwacja urządzeń i instalacji elektrycznych oraz piorunochronnych i występujący w związku z tym zły stan techniczny, w tym wady instalacji i urządzeń ,
- 35) niewłaściwa eksploatacja urządzeń elektrycznych, grzewczych, w szczególności pozostawienie niewyłączonych grzejników elektrycznych bez odpowiedniego zabezpieczenia w pobliżu materiałów palnych oraz niewyłączonych urządzeń elektrycznych po zakończeniu pracy

Zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego podczas pożaru wynika z następujących zjawisk i warunków:

- 1) zatrucia wydzielającymi się gazami toksycznymi podczas tlenia i palenia się materiałów palnych, a szczególnie tworzyw sztucznych,
- 2) oparzeń ciała przez płomienie oraz rozgrzane przedmioty,
- 3) silnego zadymienia dróg ewakuacyjnych,
- 4) nieprzestrzegania obowiązujących zasad przygotowania wewnętrznych dróg ewakuacyjnych (zastawianie przedmiotami lub przekroczenie długości dojścia do wyjść ewakuacyjnych).

3.2. Potencjalne przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów

Potencjalne przyczyny powstawania pożarów w obiekcie:

- 36) stany awaryjne urządzenia i osprzętu instalacji elektrycznej , technicznej i komputerowej; zły stan techniczny urządzeń i instalacji biurowych,
- 37) zaproszenie ognia, najbardziej niebezpieczne w pomieszczeniach, magazynowych, technicznych,
- 38) zaproszenie ognia w czasie prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych,
- 39) stosowanie materiałów łatwo zapalnych niezgodnie ze wskazaniem producenta,
- 40) użytkowanie urządzeń grzewczych (grzejniki, czajniki) bez właściwego zabezpieczenia i wymaganego zezwolenia,
- 41) zwarcie instalacji elektrycznej na skutek przeciążeń instalacji, starzenia się izolacji, zużycia gniazd, wyłączników, opraw instalacji elektrycznej, pęknięcia żarówek,
- 42) prowizoryczne naprawy osprzętu instalacji elektrycznej i podłączenia do tablic rozdzielczych, brak właściwej konserwacji urządzeń i instalacji wydzielających energię cieplną,
- 43) niewłaściwe składowanie towarów i stosowanie cieczy palnych (niebezpiecznych) niezgodnie z warunkami bezpieczeństwa, określonymi przez producenta czy dystrybutora,
- 44) pozostawienie włączonych odbiorników energii elektrycznej po zakończeniu pracy, których działanie wymaga obsługi lub nadzoru np. piecyki, promienniki, czajniki, itp.
- 45) podpalenia umyślne,
- 46) niezależnie od wymienionego wyżej umyślnego podpalenia, należy się liczyć z innymi potencjalnymi zagrożeniami wywołanymi celowo, np.:
 - a) stworzenie silnego zadymienia w obiekcie (jego części) poprzez podrzucenie świecy dymnej lub innego podobnego materiału,
 - b) podrzucenie uruchomionych pojemników z gazami łatwopalnymi, obeszczadniającymi itp.,

- c) podrzucenie substancji silnie zapachowych, toksycznych, żrących itp.,
- d) podłożenie bomby,

Najczęściej występującymi przyczynami rozszerzania się pożarów są:

- 1) niestwierdzenie (niezauważenie) pożaru w początkowym stadium jego powstania przez osoby zobowiązane do zwracania szczególnej uwagi na bezpieczeństwo pożarowe (wszyscy pracownicy na swoich stanowiskach pracy oraz pracownicy ochrony podczas dyżurów),
- 2) opóźnione zaalarmowanie straży pożarnej (niesprawne lub brak środków alarmowych i odpowiedniej łączności z jednostkami ratowniczo-gaśniczymi PSP),
- 3) brak lub niesprawność podręcznego sprzętu gaśniczego do likwidacji pożaru w zarodku,
- 4) nieznamość zasad i sposobu likwidacji pożaru w zarodku przez pracowników,
- 5) palność elementów budowlanych i wystroju wnętrz (stropy, ściany działowe, boazerie itp.) pomieszczeń, w których znajdują się duże ilości materiałów palnych,
- 6) niewłaściwe składowanie materiałów technicznych, piśmiennych lub innych materiałów palnych,
- 7) utrudniony dostęp do miejsca powstania pożaru,
- 8) brak dojazdu dla straży pożarnej.

3.3. Drogi rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie

Pożar w budynku rozprzestrzenia się po stałych materiałach palnych, które stanowią w przeważającej mierze papier, drewno, różnego rodzaju tkaniny oraz tworzywa sztuczne. Efektem powstania pożaru w pierwszej fazie jest dym o charakterystycznym zapachu palonego drewna lub tworzyw sztucznych. Już po kilku minutach od powstania pożaru w pomieszczeniu, wyczuwalna jest podwyższona temperatura na korytarzu.

W drugiej fazie pożaru, gdy objęte jest nim całe pomieszczenie, jego rozprzestrzenianie następuje przez okna, drzwi, ściany działowe i kanały wentylacyjne. W przypadku gdy drzwi do pomieszczeń są otwarte lub spalone, rozgrzane gazy pożarowe wypełniają korytarz i drogą konwekcji, przemieszczają się klatką schodową na wyższe kondygnacje. W wyniku penetracji rozgrzanych gazów pożarowych następuje zapalenie się materiałów położonych dalej od źródła pożaru np. wyposażenia korytarza. Temperatura pożaru może osiągnąć 600°C w miejscu bezpośredniego oddziaływania. W miejscach odległych temperatura zależna jest od ciągu powietrza (jest ona wyższa przy stropach).

Temperatura ponad 200°C bez obecności płomieni powoduje zapalenia się materiałów drewnianych i drewnopodobnych oraz topnienie tworzyw sztucznych z wydzielaniem palnych produktów rozkładu termicznego. Wzrost temperatury i wypieranie powietrza przez dymy, powoduje zmniejszenie się ilości tlenu. Zmniejszające się ilości tlenu i przejrzystość powietrza oraz wysoka temperatura utrudniają działanie ludzi w akcji ratowniczej.

W warunkach pożaru następuje osłabienie lub zniszczenie konstrukcji budynku. Czas trwania pożaru i jego niszczące działanie jest proporcjonalny do ilości materiałów palnych - w tego typu budynkach (500 MJ/m²) pożar będzie trwał nie krócej niż 1 godz. Pożar napotykając na przegrody stosowane w budownictwie może ulec lokalizacji. Drogi ewakuacyjne (korytarze) oddzielone są od pomieszczeń ścianami, które w warunkach pożaru, zapobiegają jego rozprzestrzenianiu przynajmniej przez okres co najmniej 30 minut. Stropy i mury nośne ulegają zniszczeniu po czasie dłuższym niż zakładany czas trwania pożaru.

Drogami rozprzestrzeniania się pożaru w obiekcie mogą być:

- 1) systemy technologicznych połączeń pomiędzy pomieszczeniami na terenie obiektu,
- 2) palne elementy wykończenia wnętrz oraz wyposażenia pomieszczeń.

Przenikaniu dymów i gazów pożarowych sprzyjają:

- 1) ciągi komunikacyjne o konwekcyjno-grawitacyjnym ruchu powietrza,
- 2) nieszczelności technologiczne w konstrukcji obiektu,
- 3) brak w obiektach nowoczesnych, powszechnie stosowanych systemów technicznych, zapobiegających rozprzestrzenianiu się dymów i gazów pożarowych lub niesprawność techniczna systemów będących na wyposażeniu obiektów (np. instalacji wentylacyjnej).

Istotnym zagrożeniem dla ludzi w warunkach pożarowych jest toksyczne i duszące oddziaływanie gazów i dymów pożarowych oraz toksycznych produktów spalania, wysoka temperatura, ograniczenie widoczności, zjawiska świetlne i akustyczne działające na psychikę ludzką.

4. ZASADY BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA BUDYNKU

4.1. Ogólne zasady użytkowania obiektu – czynności zabronione

Do podstawowych obowiązków Dyrektora szkoły oraz wszystkich pracowników szkoły zapobieganie możliwości powstania pożaru oraz miejscowych zagrożeń. W obiekcie oraz na terenie przyległym zabronione jest wykonywanie czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji.

Decyzją Dyrektora Szkoły na terenie budynku zabrania się:

- 47) palenia tytoniu,
- 48) przechowywania cieczy palnych i wybuchowych w pomieszczeniach nie przeznaczonych technologicznie i technicznie. Dozwolone jest przechowywanie niewielkich ilości tych substancji (w jednej strefie pożarowej do 10 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21 °C oraz 50 dm³ cieczy o temp. zapłonu 21÷55 °C, w pomieszczeniach laboratorium, w specjalnie przeznaczonych do tego szafach lub na stanowiskach badawczych,
- 49) składowania materiałów palnych na drogach ewakuacyjnych oraz jakichkolwiek materiałów w przejściach pomiędzy stanowiskami pracy, regałami itp.,
- 50) przechowywania materiałów palnych oraz stosowania elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- 51) gromadzenia odpadów palnych powstałych w czasie pracy - należy usuwać je bezzwłocznie po zakończeniu pracy,
- 52) utrudniania dostępu (poprzez zastawianie materiałami lub przedmiotami) do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych energii elektrycznej oraz innych urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo pożarowe budynku,
- 53) blokowania w pozycji otwartej drzwi pożarowych,
- 54) używania sprzętu pożarniczego do celów niezwiązanych z ochroną przeciwpożarową,
- 55) pozostawiania po pracy urządzeń elektrycznych, jak: kuchenki, grzejniki elektryczne

- itp., niewyłączonych z gniazd sieciowych,
- 56) posługiwania się dodatkowymi odbiornikami energii elektrycznej, a w szczególności:
 - a) z otwartą spiralą grzejną,
 - b) bez wyłączników termicznych (dot. urządzeń grzewczych),
 - 57) używania niezgodnie z instrukcją obsługi lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych, mechanicznych z napędem elektrycznym itp.; naprawiania i przeróbek ww. urządzeń (zmiany warunków pracy urządzenia) bez wymaganych uprawnień i kwalifikacji; wszelkie wady w pracy i widoczne uszkodzenia elementów urządzeń należy zgłaszać pracownikom służb technicznych i ochrony obiektu– używanie urządzeń z wadami jest zabronione,
 - 58) opuszczania pomieszczeń bez upewnienia się, że nie zachodzi obawa powstania pożaru i jego rozprzestrzeniania się; w szczególności należy sprawdzić, czy wyłączono odbiorniki energii elektrycznej,
 - 59) dokonywania innych czynności, które obniżyłyby stan bezpieczeństwa pożarowego lub mogły przyczynić się do powstania albo rozprzestrzenienia się pożaru.

Dla zapewnienia warunków bezpiecznej ewakuacji osób, na terenie obiektu zabrania się:

- 1) składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji,
- 2) ustawiania w drzwiach wyjściowych, korytarzach i przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację osób i mienia,
- 3) zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie, uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych.

W BUDYNKU ZABRONIONE JEST UNIEMOŻLIWIANIE LUB OGRANICZANIE DOSTĘPU DO URZĄDZEŃ STERUJĄCYCH INSTALACJAMI TECHNICZNYMI, MAJĄCYMI WPLYW NA BEZPIECZEŃSTWO POŻAROWE OBIEKTU, A ZWŁASZCZA DO WYŁĄCZNIKÓW I TABLIC ROZDZIELCZYCH PRĄDU ELEKTRYCZNEGO,

4.2. Zasady przechowywania i stosowania materiałów niebezpiecznych pożarowo

Podczas przechowywania i składowania materiałów palnych w obiekcie należy:

- 60) wszystkie czynności związane z użyciem, transportem lub składowaniem materiałów palnych wykonywać zgodnie ze wskazaniem ich producenta lub warunkami ochrony ppoż. określonymi w Instrukcji technologicznej,
- 61) materiały niebezpieczne pożarowo w laboratorium przechowywać w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego ich oddziaływania,
- 62) na stanowisku pracy przechowywać ilość materiału palnego nie przekraczając wielkości dobowego zapotrzebowania, jeżeli przepisy szczegółowe nie stanowią inaczej; zapas materiałów palnych przekraczający zapotrzebowanie dobowe należy przechowywać w oddzielnym, przystosowanym do tego celu pomieszczeniu,
- 63) materiały palne przechowywać w odległości nie mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 100°C oraz linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających i przewodów odprowadzających instalacji odgromowej,
- 64) ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C należy przechowywać wyłącznie

w pojemnikach wykonanych z materiałów, co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia (w przypadku opakowań ceramicznych należy zabezpieczyć je przed stłuczeniem); w jednej strefie pożarowej dopuszczalne jest przechowywanie do 10 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21 °C oraz 50 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu 21÷55°C.

4.3. Zasady utrzymywania instalacji i urządzeń technicznych

W celu zapewnienia prawidłowego stanu technicznego instalacji i urządzeń należy instalacje i urządzenia techniczne użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji.

Eksplatacja urządzeń i instalacji, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia się ognia jest zabroniona.

5. ZASADY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM STOSOWANYCH W OBIEKCIE URZĄDZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH I GAŚNIC

5.1. Terminy konserwacji, przeglądów i badań instalacji oraz urządzeń przeciwpożarowych

Instalacje techniczne i urządzenia ppoż. należy poddawać okresowym przeglądom i konserwacji zgodnie z czasokresami określonymi w przepisach szczegółowych. I tak należy wykonywać:

Lp.	Instalacja użytkowa lub urządzenie przeciwpożarowe	Zakres i wymagana częstotliwość przeglądów i badań	Procedura
1	Instalacja elektryczna	w zakresie oporności izolacji i ochrony przeciwporażeniowej – raz na 5 lat /zalecane co roku/	-
2	Instalacja piorunochronna	co najmniej raz na 5 lat	-
3	Przewody kominowe w obiekcie	co najmniej dwa razy w roku w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada	-
4	Przewody dymowe i spalinowe od palenisk usług gastronomicznych	usuwanie zanieczyszczeń co najmniej raz w miesiącu	-
5	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	zgodnie z zaleceniami producenta i wykonawcy instalacji nie rzadziej jednak niż raz w roku	-
6	Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne	zgodnie z zaleceniami producenta i wykonawcy instalacji nie rzadziej jednak niż raz w roku	Załącznik nr 3a

7	Hydranty wewnętrzne 25, 52 i zawory hydrantowe 52	powykonawczo, po zakończeniu remontu lub przebudowy instalacji, okresowo raz w roku	Załącznik nr 3b
8	Gaśnice	przeglądy okresowe w terminach określonych przez producentów sprzętu lecz nie rzadziej niż co 12 miesięcy (zakres przeglądów - zgodny z ustaleniami producenta sprzętu)	Załącznik nr 3f
9	Drzwi przeciwpożarowe sterowane z systemu SSP (nie dotyczy – brak instalacji)	okresowo zgodnie z ustaleniami (DTR) oraz producenta nie rzadziej jednak niż raz w roku	-

Za przestrzeganie terminów prowadzenia czynności konserwacyjnych oraz nadzór nad ich wykonaniem jest odpowiedzialna osoba posiadająca w swoim zakresie obowiązków administrowanie obiektem.

Z prowadzonych czynności konserwacyjnych należy sporządzić stosowną dokumentację oraz dokonać wpisu do książki obiektu.

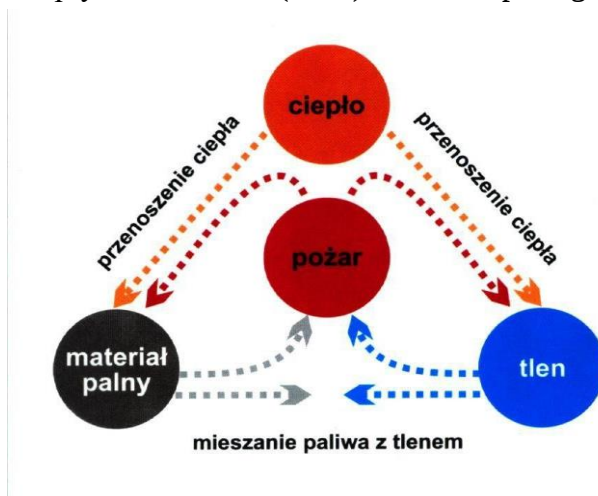
5.2. Zasady rozmieszczania i użycia sprzętu gaśniczego oraz oznakowania znakami bezpieczeństwa

Proces spalania.

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru. Ogólnie rzecz biorąc, spalanie się czegokolwiek jest procesem chemicznym, w czasie, którego następuje łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej z tlenem), podczas którego wydziela się energia cieplna, świetlna i produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania, konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, utleniacza i źródła zapalenia (bodźca energetycznego). Wynika z tego jednoznacznie, że do przerwania procesu spalania konieczna jest zmiana proporcji składników procesu, tj.:

- 65) usunięcie materiału palnego lub uczynienie go niepalnym w lokalnie występujących warunkach,
- 66) eliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie układu palnego),

67) odcięcie dopływu utleniacza (tlenu) do układu palnego.

Wymienione wyżej czynności stanowią istotę techniki gaszenia pożarów, przy czym podręczny sprzęt gaśniczy spełnia w tej technice rolę zasadniczą w sytuacjach, kiedy istnieje możliwość ugaszenia pożaru w zarodku, tj. w pierwszej fazie jego trwania. Funkcja podręcznego sprzętu gaśniczego polega zatem bądź to na działaniu jednostkowym (chłodzeniu materiału palnego lub odcięciu dostępu tlenu), bądź na działaniu łączącym te dwa mechanizmy gaszenia.

Do gaszenia pożarów w zarodku (w początkowej fazie rozwoju) przewiduje się stosowanie hydrantów wewnętrznych, gaśnic proszkowych, śniegowych, halonowych i pianowych, oraz kocy gaśniczych. Rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego dobiera się zależnie od istniejących w obiekcie materiałów palnych. W zależności od przeznaczenia, na każdej gaśnicy podaje się oznaczenia literowe podane w tabeli poniżej i piktogram.

Oznaczenia na gaśnicach

Rodzaj materiału palnego	Oznaczenie (gr. pożaru)	Środek gaśniczy
Ciała stałe pochodzenia organicznego, żarzące się	A	piana, płyn, proszek
Ciecze palne, substancje stałe topiące się pod wpływem ciepła	B	piana, płyn, proszek, CO ₂ ,
Gazy palne	C	proszek, CO ₂
Metale (np. sód, potas, magnez)	D	proszek specjalny
Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych	F	piana, płyn

Uwaga: Wg starych przepisów do gaszenia pożarów materiałów wymienionych w tabeli, w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem, mogą być stosowane gaśnice oznaczone indeksem E. Dodatkowo w przypadku ograniczeń podawano wartość napięcia, poniżej której wolno było używać gaśnicy (np. oznaczenie BCE oznaczało możliwość stosowania gaśnicy bez ograniczenia ze względu na napięcie, natomiast BCE₅₀₀ oznaczało możliwość gaszenia pożarów wymienionych grup w obrębie urządzeń pod napięciem do 500

V). Obecnie informację o możliwości i warunkach bezpieczeństwa podczas gaszenia urządzeń pod napięciem podaje się na gaśnicy w formie tekstu.

	Stałe materiały palne np. drewno, węgiel, tkaniny, papier, siano, słoma pod wpływem ciepła mogą ulegać rozkładowi termicznemu /pirolizie/ i wydzielać przy tym palne gazy i pary. Obecność palnych gazów lub par powoduje płomieniowe spalanie się materiału. Jeśli materiały nie wydzielają palnych gazów i par to spalają się poprzez żarzenie.
	Przykłady materiałów zaliczonych do tej grupy: olej napędowy, benzyna, nafta i jej pochodne, alkohole, oleje, aceton, niektóre lakiery, tłuszcze, Wszystkie wymienione ciecze ulegają zapaleniu, ulegają zapłonowi gdy – pod wpływem ogrzania ich do odpowiedniej temperatury utworzy się nad ich powierzchnią mieszanina par z powietrzem o odpowiednim stężeniu.
	Spalanie gazów palnych np. metanu, etanu, propanu, butanu, acetylenu, wodoru. Mieszanina gazu palnego z powietrzem lub innym utleniaczem, w odpowiednim stężeniu, ulega łatwemu zapaleniu się nawet od najsłabszych bodźców energetycznych np. iskra, gorąca powierzchnia, zapalka.
	Pożary metali lekkich np. sodu, potasu, magnezu, aluminium ich stopy, są to bardzo trudne do ugaszenia pożary
	Pożary tłuszczów i olejów w urządzeniach kulinarnych.

Piktogramy stosowane na gaśnicach. Literami oznaczono grupy pożarów.

Budynek powinien być wyposażony w gaśnice przenośne spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN), dotyczących gaśnic, lub w gaśnice przewoźne.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów określonych w Polskich Normach dotyczących podziału pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
 - zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,

- produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
 - zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

- 1) w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:
- przy wejściach do budynków,
 - na klatkach schodowych
 - na korytarzach,
 - przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz
- 2) w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);
- 3) w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;
- 2) do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Przy doborze rodzaju środka gaśniczego należy brać pod uwagę następujące zasady:

- 1) do gaszenia pożarów grupy A (w których występuje zjawisko spalania żarowego, np. drewna, papieru, tkanin) stosuje się gaśnice płynowe, pianowe lub proszkowe (wypełnione proszkiem fosforanowym),
- 2) do gaszenia pożarów grupy B (cieczy palnych i substancji stałych topiących się) stosuje się zamiennie gaśnice płynowe, pianowe, śniegowe, proszkowe,
- 3) do gaszenia pożarów grupy C (gazów palnych) stosuje się zamiennie gaśnice proszkowe, śniegowe lub halonowe,
- 4) do gaszenia pożarów grupy D (metali lekkich np. magnez, sod, potas, lit) stosuje się gaśnice proszkowe do tego specjalnie przeznaczone.
- 5) do gaszenia pożarów grupy F (do gaszenia tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych) stosuje się gaśnice do tego specjalnie przeznaczone, pianowe, płynowe

ZASADY OBSŁUGI SPRZĘTU GAŚNICZEGO

1. Hydrant wewnętrzny

Jest to obudowany zespół składający się z zaworu hydrantowego, jednego lub dwóch odcinków węży pożarniczych i prądownicy. Hydranty mogą być użyte do gaszenia pożaru w zarodku wszędzie tam, gdzie jako środek gaśniczy można stosować wodę (grupa A).

Uwaga: Gaszenie wodą pożarów w obrębie urządzeń elektrycznych pod napięciem jest zabronione.

Sposób użycia hydrantu jest następujący: należy otworzyć szafkę, rozwinąć wąż, otworzyć zawór hydrantowy i skierować strumień wody na palące się materiały, zraszając powierzchnię, na której występuje proces palenia od brzegu ku środkowi.

Przy pożarach przedmiotów ustawionych pionowo nie należy gasić od góry do dołu. Obsługę hydrantu powinny stanowić dwie osoby.

ZABRONIONE JEST UŻYWANIE HYDRANTÓW WEWNĘTRZNYCH (WODY) DO GASZENIA POŻARÓW W OBRĘBIE ELEKTRONIKI UŻYTKOWEJ ORAZ INSTALACJI I URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH POD NAPIĘCIEM (NISZCZĄCE DZIAŁANIE WODY ORAZ MOŻLIWOŚĆ PORAŻENIA PRĄDEM).

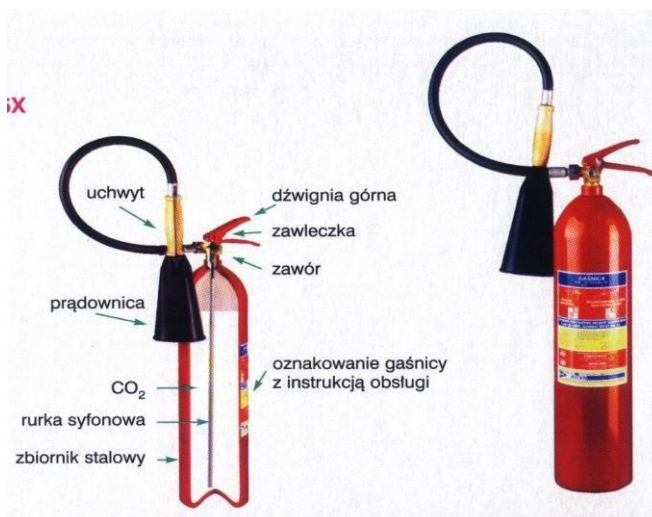
2. Koc gaśniczy

Stanowi „płachtę” z tkaniny azbestowo-bawełnianej lub z włókna szklanego, całkowicie niepalną. Koc gaśniczy przechowywane jest w specjalnych futerałach. Służą do tłumienia pożaru poprzez odcięcie dostępu powietrza do strefy spalania. Nadaje się do gaszenia niedużych powierzchniowo pożarów grup A,B,C. Sposób użycia: Wyjąć koc z futerału, rozłożyć i szczelnie przykryć palący się przedmiot. W przypadku gaszenia ludzi należy ratowaną osobę przewrócić i przykryć kocem.

3. Gaśnice śniegowe

Gaśnice tego typu wykonywane są jako wysokociśnieniowe butle zaopatrzone w zawór i dyszę wylotową. Zbiorniki tych gaśnic poddawane są stale oddziaływaniu wysokiego ciśnienia i w związku z tym są wyposażone w zawór bezpieczeństwa (przeponę). Gaśnica tego typu może być użyta do gaszenia pożarów grup B i C.

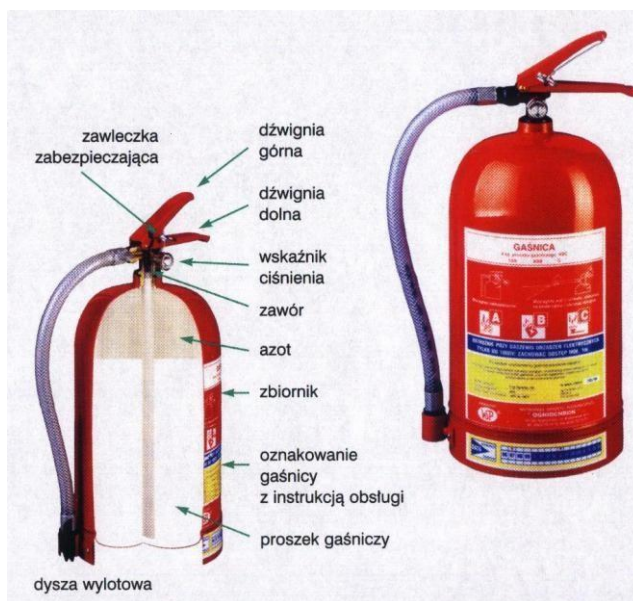
Sposób użycia: trzymając za dyszę otworzyć zawór i skierować strumień CO₂ na ognisko pożaru. W czasie gaszenia gaśnicę i dyszę należy trzymać tylko za uchwyty. Ponieważ wypływający z dyszy dwutlenek węgla silnie oziębia się, nie wolno używać gaśnic śniegowych do gaszenia ludzi. Gaśnicę należy chronić przed możliwością nagrzania się powyżej 35°C.

**PRZY UŻYCIU GAŚNICY ŚNIEGOWEJ NALEŻY PAMIĘTAĆ O TYM ŻE:
W CZASIE DZIAŁANIA GAŚNICY TRZYMAĆ JĄ TYLKO ZA DREWNIANE UCHWYTY,
NIE WOLNO UŻYWAĆ GAŚNIC ŚNIEGOWYCH DO GASZENIA LUDZI.**

4. Gaśnice proszkowe

Gaśnice tego typu wykonywane są w dwóch odmianach: pod stałym ciśnieniem, w których środek gaśniczy znajduje się w zbiorniku stale pod ciśnieniem gazu roboczego oraz z dodatkowym zbiornikiem zawierającym gaz roboczy. W pierwszym przypadku wypływ proszku przez dyszę jest możliwy bezpośrednio po wyciągnięciu zawleczonego i otwarciu zaworu. W drugim przypadku otwarcie zaworu jest poprzedzone przebiciem przepony (najczęściej) dodatkowego zbiornika z gazem roboczym, co umożliwia jego przepływ do zbiornika środka gaśniczego. Technika gaszenia jest identyczna jak w przypadku gaśnicy śniegowej. Gaszenie można w każdej chwili przerwać zwalniając dźwignię zaworu.

Gaśnice te nadają się do gaszenia pożarów grup A, B i C. W budynku nie stosuje się gaśnic do gaszenia pożarów grupy D.

Uwaga:

Gaśnice proszkowe mają konstrukcję podobną do budowy syfonu. Z tego powodu nie należy odwracać ich dnem do góry w czasie gaszenia.

Uwaga:

Ponieważ konstrukcje gaśnic w szczegółach różnią się, przed użyciem najlepiej jest zapoznać się z piktogramem lub instrukcją podawanymi na każdej gaśnicy. Po użyciu, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, należy skierować gaśnicę do serwisu.

Uwzględniając charakter zagrożenia pożarowego oraz parametry techniczno-użytkowe gaśnic, do zabezpieczenia pomieszczeń budynku przewidziano gaśnice proszkowe GP 4x ABC, GP- 6x ABC oraz gaśnice śniegowe GS 5xBC i GSe 2X.

Uwaga:

Miejsca rozmieszczenia sprzętu gaśniczego oraz znaków bezpieczeństwa zaznaczono na rzutach kondygnacji w części graficznej Instrukcji.

Oznakowanie obiektu znakami bezpieczeństwa

Zapewnienie możliwości ewakuacji oznacza nie tylko istnienie w każdym obiekcie dróg ewakuacyjnych o parametrach pozwalających na bezpieczne opuszczenie przez ludzi strefy objętej lub zagrożonej pożarem, lecz również takie oznakowanie tych dróg, które umożliwi ich bezbłędną identyfikację w czasie ewakuacji. Znaczenie stosowanych na drogach ewakuacyjnych oznaczeń znakami bezpieczeństwa przedstawiono w **złączniku nr 4**.

Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym.

Źle

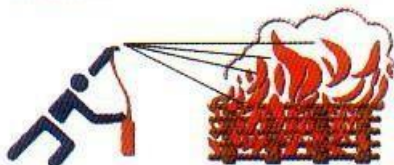

Ogień zaatakować zgodnie z kierunkiem wiatru.

Dobrze

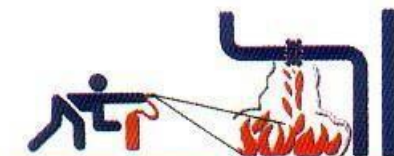
Pożar palącej powierzchni gasić od skrajnej jego części.

Ciała stałe gasić kierując strumień środka gaśniczego na płomień z dołu, a nie z góry.

Gaśnicami wodnymi nie gasić urządzeń będącymi pod napięciem! Używać gaśnic do tego przeznaczonych.

Ciała ciekłe i gazy gasić z góry w dół.

Mając do dyspozycji większą ilość gaśnic uruchomić wszystkie jednocześnie, a nie każdą oddzielnie po jej użyciu.

Po ugaszeniu pożaru uważać na ponowne zapalenie. (nawrót ognia)

Po użyciu gaśnicy nie zawieszać, tylko ponownie napętnić lub wymienić na nową.

6. SPOSOBY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA.

6.1. Ogólne zasady postępowania pracowników szkoły na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

"Kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej bądź policję lub wójta albo sołtysa" (Art. 9. Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej z póź. zm.).

1. W przypadku powstania Pożaru.

W przypadku powstania pożaru na terenie obiektu wszyscy pracownicy są zobowiązani:

- a. powiadomić Straż Pożarną oraz Dyrektora szkoły,
- b. przystąpić do gaszenia pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym,
- c. udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym,
- d. po ogłoszeniu komunikatu o ewakuacji wykonać zadania określone w zakresie obowiązków na czas nadzwyczajnego zagrożenia,
- e. wykonać wszystkie polecenia kierującego działaniami ratowniczymi.

2. Innego miejscowego zagrożenia.

W przypadku wystąpienia innego miejscowego zagrożenia stwarzającego zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi wszyscy pracownicy są zobowiązani:

- a. powiadomić Straż Pożarną i Dyrektora szkoły,
- b. przeciwdziałać rozszerzaniu się zagrożenia,
- c. udzielić pierwszej pomocy poszkodowanym,
- d. przystąpić do wykonywania zadań określonych w zakresie obowiązków na czas nadzwyczajnego zagrożenia,
- e. bezwzględnie dostosować się do poleceń określonych w treści komunikatu.

6.2. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru

ALARMOWANIE

Kto zauważy pożar obowiązany jest niezwłocznie:

1. Zawiadomić: osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, straż pożarną, tel. **998** lub **112**, ewentualnie najbliższą jednostkę ratowniczo – gaśniczą, właściciela obiektu, jakiegokolwiek pracownika zachować spokój i nie dopuścić do paniki.
2. Po uzyskaniu telefonicznego połączenia ze strażą pożarną należy podać: gdzie się pali - dokładny adres, nazwę instytucji, co się pali: np. instalacja elektryczna, dach, instalacja, czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi, numer telefonu, z którego się dzwoni i swoje imię i nazwisko.
3. Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie.
4. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

W razie potrzeby (awaria, wypadek) alarmować:

1. straż pożarna	tel. 998,
2. pogotowie ratunkowe	tel. 999,
3. policję	tel. 997, 112
4. pogotowie gazowe	tel. 992,
5. pogotowie elektryczne	tel. 991,
6. pogotowie wodno-kanalizacyjne	tel. 994,
7. pogotowie ciepłownicze	tel. 993,
8. straż miejską	tel. 986.

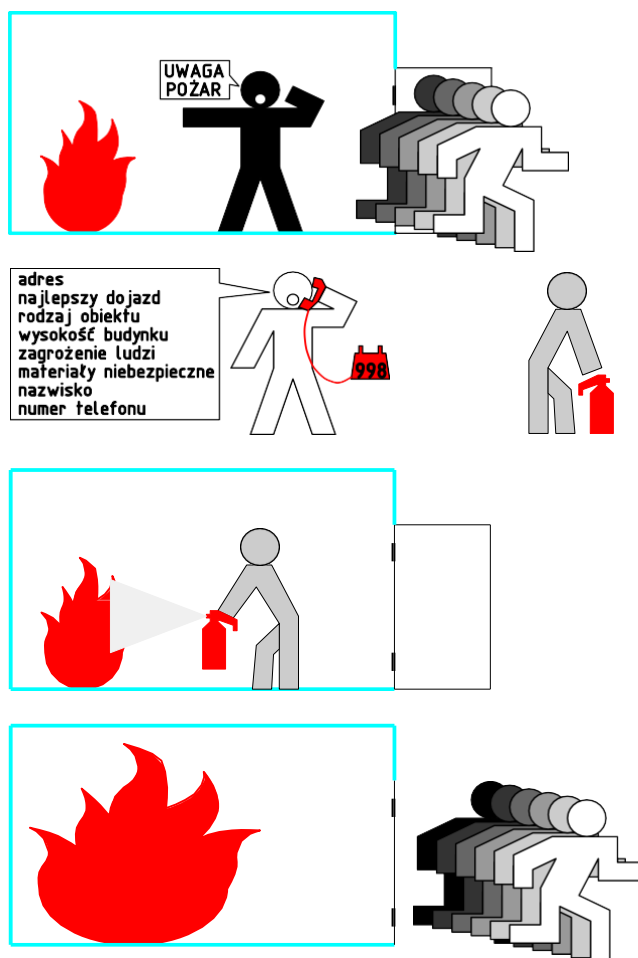
Akcja ratowniczo – gaśnicza

Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy przystąpić do akcji ratowniczo-gaśniczej przy pomocy gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, znajdującego się na wyposażeniu budynku, do czasu przybycia straży pożarnej kierownictwo akcją gaśniczą obejmuje kierownik sztabu. Każdy przystępujący do akcji ratowniczo - gaśniczej powinien pamiętać, że:

w pierwszej kolejności przeprowadzić ratowanie zagrożonego życia

- a. wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń objętych pożarem,
- b. nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem - stosować gaśnice proszkowe,
- c. usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne,
- d. nie otwierać bez potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ napływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia szybkie i prawidłowe użycie podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwia gaszenie pożaru w zarodku.

6.3. Instrukcja postępowania na wypadek zgłoszenia o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego

Alarmowanie

Osoba, która przyjęła zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego, albo zauważyła w obiekcie przedmiot niewiadomego pochodzenia mogący być ładunkiem wybuchowym, jest obowiązana o tym zawiadomić:

- 1) Dyrektora szkoły,
- 2) Policję - tel. 997, 112.

Zawiadamiając Policję należy podać:

- 1) treść rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu ładunku wybuchowego, którą należy prowadzić wg wskazówek załączonych do instrukcji,
- 2) miejsce i opis zlokalizowanego przedmiotu, który może być ładunkiem wybuchowym,
- 3) numer telefonu, z którego prowadzona jest rozmowa i swoje nazwisko,
- 4) uzyskać od Policji potwierdzenie przyjętego powyższego zawiadomienia.

Akcja poszukiwawcza ładunku wybuchowego po uzyskaniu informacji o jego podłożeniu.

Do czasu przybycia Policji akcją kieruje Dyrektor szkoły a w czasie jego nieobecności osoba przez niego upoważniona.

Kierujący akcją zarządza, aby obsługa techniczna obiektu dokonała sprawdzenia, czy w na terenie obiektu znajdują się:

- 1) przedmioty, rzeczy, urządzenia, paczki itp., których wcześniej nie było i nie wnieśli ich użytkownicy pomieszczeń (a mogły być wniesione, pozostawione przez inne osoby np. interesantów),
- 2) ślady przemieszczania elementów wyposażenia pomieszczeń,
- 3) zmiany w wyglądzie zewnętrznym przedmiotów, rzeczy, urządzeń, które przedtem w pomieszczeniu były oraz emitowane z nich sygnały (np. dźwięki mechanizmów zegarowych, świejące elementy elektroniczne, itp)

Zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń, których - w ocenie użytkowników obiektu - przedtem nie było, a zachodzi podejrzenie, iż mogą to być ładunki wybuchowe, nie wolno dotykać. O ich umiejscowieniu należy natychmiast powiadomić Właściciela obiektu lub użytkownik obiektu i Policję.

W przypadku, stwierdzenia obecność przedmiotów (rzeczy, urządzeń), których wcześniej nie było lub zmiany w wyglądzie i usytuowaniu przedmiotów (rzeczy, urządzeń) stale znajdujących się w tych pomieszczeniach, należy domniemywać, iż pojawienie się tych przedmiotów lub zmiany w ich wyglądzie i usytuowaniu mogły nastąpić na skutek działania sprawcy podłożenia ładunku wybuchowego. W tej sytuacji właściciel lub użytkownik obiektu może wydać decyzję ewakuacji osób z zagrożonego obiektu przed przybyciem Policji.

Należy zachować spokój i opanowanie, aby nie dopuścić do przejawów paniki.

Akcja rozpoznawczo-neutralizacyjna zlokalizowanych ładunków wybuchowych

Po przybyciu do obiektu policjanta lub policyjnej grupy interwencyjnej, Dyrektor szkoły lub osoba upoważniona powinna przekazać im wszelkie informacje, dotyczące zdarzenia oraz wskazać miejsca zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcego pochodzenia i punkty newralgiczne w obiekcie.

Dowódca przejmuje kierowanie akcją, od Właściciela lub użytkownik obiektu, który winien udzielić mu wszechstronnej pomocy podczas jej prowadzenia.

Na wniosek policjanta kierującego akcją, Dyrektor szkoły lub osoba upoważniona, podejmuje i wydaje decyzję o ewakuacji użytkowników i innych osób z obiektu - o ile wcześniej to nie nastąpiło.

Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanych przedmiotów, rzeczy, urządzeń obcych oraz neutralizowaniem ewentualnie podłożonych ładunków wybuchowych zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane ogniwa organizacyjne Policji, przy wykorzystaniu specjalistycznych środków technicznych.

Policjant kierujący akcją po zakończeniu działań przekazuje protokolarnie obiekt właścicielowi.

Postanowienia końcowe

Osobom przyjmującym zgłoszenia o podłożeniu ładunków wybuchowych oraz Dyrektorowi szkoły nie wolno lekceważyć żadnej informacji na ten temat i każdorazowo powinni powiadomić o tym Policję, która z urzędu dokonuje sprawdzenia wiarygodności każdego zgłoszenia.

Dyrektor szkoły powinien na bieżąco organizować szkolenie personelu w zakresie niniejszej instrukcji oraz winien dysponować planami: ewakuacji i architektonicznym obiektu, w tym rozmieszczenia punktów newralgicznych takich, jak węzły energetyczne i wodne, które udostępnia na każde żądanie policjanta kierującego akcją. Policja udziela pomocy w realizacji takiego szkolenia. Dyrektor szkoły winien podejmować wszelkie kroki zmierzające do fizycznej i technicznej ochrony obiektu, uniemożliwiającej podkładanie w nim ładunków wybuchowych.

Wskazówki do prowadzenia rozmowy ze zgłaszającym o podłożeniu bomby

Rozmowę prowadzić spokojnie i uprzejmie. Rozmówca (osoba, która odbiera informację) powinna starać się podtrzymać rozmowę przedłużając jej czas trwania. W trakcie rozmowy dążyć do uzyskania możliwie największej liczby informacji o zgłaszającym i posiadanej przez niego wiedzy o terenie lub obiekcie zamachu oraz o podłożonym ładunku wybuchowym.

W tym celu zadawać pytania typu:

- dlaczego bomba została podłożona?
- jak ona wygląda?,
- jakiego rodzaju jest ładunek?,
- gdzie jest bomba w tej chwili?,
- kiedy bomba wybuchnie?,

Pytania powyższe i inne, uzależnione będą od konkretnej sytuacji.

Zgłaszającemu uświadomić możliwość spowodowania śmierci lub zranień osób postronnych w wyniku wybuchu.

W przypadku uzyskania informacji o podłożeniu lub znalezieniu ładunku wybuchowego w obiekcie użyteczności publicznej należy:

a. odnotować.

- treść zgłoszenia
- płeć i wiek zgłaszającego
- głos i język zgłaszającego
- odgłosy w tle rozmowy
- uwagi dodatkowe

b. poinformować natychmiast:

- policję tel. 997,
- właściciela, użytkownika
- inne osoby: (kierownik itp.)

odbiorca zgłoszenia

6.4. Instrukcja postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki

Instrukcja postępowania w przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki (mogącej zawierać środki toksyczne i biologiczne)

I. W przypadku otrzymania podejrzanej przesyłki należy:

1. nie potrząsać ani nie otwierać przesyłki, wyłączyć systemy wentylacji i klimatyzacji, zamknąć okna,
2. umieścić podejrzaną przesyłkę w plastikowej torbie (szczelnie zamknąć) lub innym szczelnym pojemniku i pozostawić ją na miejscu,
3. jeśli nie ma pod ręką plastikowej torby lub pojemnika, przykryć przesyłkę czymkolwiek np. papierem i nie odkrywać,
4. opuścić pomieszczenie, uniemożliwić wejście innym osobom,
5. dokładnie umyć ręce mydłem i gorącą wodą, unikać dotykania twarzy,
6. powiadomić przełożonego, ochronę i wszystkie osoby w bezpośrednim otoczeniu,
7. powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu w pobliżu zagrożonego pomieszczenia,
8. sporządzić listę wszystkich osób z otoczenia, które mogły być obecne w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia tej listy Policji i Inspekcji Sanitarnej.

II. Gdy przesyłka została otwarta i zawiera podejrzaną zawartość należy :

1. nie zgarniać, nie zdmuchiwać, natychmiast przykryć rozsypaną substancję tym co jest pod ręką i nie usuwać przykrycia do czasu przybycia odpowiednich służb,
2. opuścić pomieszczenie i zamknąć drzwi, uniemożliwić wejście innym osobom,
3. zdjąć jak najszybciej ubranie wierzchnie i umieścić je w plastikowej torbie lub pojemniku, który można szczelnie zamknąć gdy pojawią się odpowiednie służby, przekazać im ubranie,
4. wziąć prysznic i dokładnie umyć całe ciało. nie używać żadnych innych środków dezynfekujących oprócz mydła,
5. Sporządzić listę wszystkich osób z otoczenia które mogły być obecne w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia tej listy Policji i Inspekcji Sanitarnej.

III. Gdy substancja zostanie rozpylona w postaci aerozolu (np. wybuch przesyłki, przedostanie się do systemu wentylacji lub otrzymanie ostrzeżenia o prawdopodobnym zakażeniu) należy :

1. wyłączyć wszystkie instalacje wentylacyjne,
2. natychmiast opuścić zagrożone pomieszczenie,
3. zamknąć okna i drzwi, aby uniemożliwić wejście innym,
4. powiadomić przełożonego, ochronę i wszystkie osoby w bezpośrednim otoczeniu,
5. sporządzić listę wszystkich osób z otoczenia, które mogły być obecne w chwili otrzymania przesyłki w celu udostępnienia tej listy Policji i Inspekcji Sanitarnej.

IV. Zalecenia dla pracowników zajmujących się korespondencją.

W związku z potencjalnym zagrożeniem należy w miarę możliwości, czynności segregacji korespondencji zewnętrznej wykonywać w wydzielonym pomieszczeniu. Pomieszczenie wyposażyć w worki foliowe, a dla pracowników wykonujących te czynności przewidzieć rękawice gumowe, fartuchy itp.

V. Zwracać szczególną uwagę na podejrzane przesyłki, w tym:

- 1) nie otempłowana przesyłka od nieznanego nadawcy;
- 2) przysłane z zagranicy,
- 3) ponadnormatywne wymiary lub wagę,
- 4) przekręcone nazwisko lub stanowisko adresata,
- 5) brak lub niedokładny adres nadawcy,
- 6) stempel pocztowy nie zgadza się z adresem zwrotnym,
- 7) pochodzi od nadawcy lub z miejsca z którego nie spodziewamy się,
- 8) opakowanie przetłuszczone, zabarwione, lub nasączone substancją zapachową,
- 9) dodatkowy lub nie spotykany materiał chroniący zawartość przesyłki, takimi materiałami mogą być na przykład: taśmy oklejające przesyłkę, siatki, żyłki, ramki wzdłuż krawędzi koperty,
- 10) nieuzasadnione i niespodziewane oznakowanie przesyłek napisami typu: „*Do rąk własnych*”, „*Poufne*”, „*Dostarczyć osobiście*” itp.

We wszystkich opisanych powyżej przypadkach reakcja powinna być spokojna, zgodna z powyższymi procedurami, a ewentualne działania należy **przeprowadzić** w sposób **usystematyzowany** i racjonalny.

VI. Po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

6.5. Instrukcja postępowania w przypadku wzywania Karetki Pogotowia Ratunkowego

Podstawowym numerem alarmowym Pogotowia Ratunkowego w Polsce jest numer **999**. Pod tym numerem należy zgłaszać wszelkie sytuacje, w których konieczna będzie pomoc zespołów ratownictwa medycznego.

Zgłoszenie odbiera przeszkolony dyspozytor. Dyspozytor musi zadać kilka podstawowych pytań tak, aby ustalić powód wezwania, jego pilność oraz rodzaj zespołu, który zrealizuje to wezwanie.

Dlatego niezwykle ważne jest podążanie za pytaniami dyspozytora.

Bardzo istotne jest, aby nawet w dramatycznej sytuacji, nie podnosić głosu, krzyczeć, poganiać dyspozytora; to nie przyspieszy dotarcia zespołu, a może nawet opóźnić czas realizacji.

Jakie pytania zadaje dyspozytor:

1. co się stało ?
2. numer telefonu osoby wzywającej? - należy koniecznie podać, może ułatwić to dojazd zespołowi, a w przypadku przerwania rozmowy znalezienie adresu,
3. czy osoba poszkodowana jest przytomna? - czy się rusza? czy reaguje na dotyk? ból? wezwanie, np.: "jak się pan nazywa"?
4. czy oddycha? - czy rusza mu się klatka piersiowa lub brzuch?
5. czy wyczuwalny jest puls ?
6. adres? proszę pamiętać, aby podać miasto z którego się dzwoni, komórki często przełączają się do różnych miast.

7. imię i nazwisko osoby poszkodowanej? badanie pulsu na tętnicy szyjnej.

W przypadku nagłego zatrzymania krążenia (nieprzytomny, brak wyczuwalnego pulsu i oddechu) dyspozytor proponuje pomoc w prowadzeniu sztucznego oddychania i masażu serca.

Tylko takie zabiegi mogą uratować życie.

Jeśli jesteś sam/sama postaraj się przyciągnąć osobę poszkodowaną jak najbliżej telefonu, jeśli są inne osoby jedna wykonuje polecenia dyspozytora, a druga je przekazuje. Jeśli jesteś świadkiem wypadku drogowego nie staraj się wyciągać ofiary z samochodu, chyba że :

- a. uważasz, że doszło do nagłego zatrzymania krążenia,
- b. zachodzi ryzyko zapalenia się lub wybuchu auta Osobę przytomną przykryj kocem, nie podawaj żadnych płynów.

Wezwij pogotowie: podaj liczbę poszkodowanych zabezpiecz miejsce wypadku.

7. ZADANIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ

Zgodnie z Ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej właściciel, użytkownik lub zarządca obiektu jest obowiązany przestrzegać w czasie eksploatacji obiektu wymagania przeciwpożarowe. Aby warunek ten był realizowany niezbędnym jest określenie dla wszystkich osób, zakresu odpowiedzialności za zachowanie bezpieczeństwa pożarowego.

Należy zaznaczyć, że zakres obowiązków służbowych poszczególnych pracowników, poza określeniem charakteru świadczonej pracy zawiera także obowiązek dbałości o bezpieczeństwo (w tym również przeciwpożarowe) na zajmowanym stanowisku pracy. Zatem n/w zakres odpowiedzialności za sprawy ochrony ppoż. dla pracowników należy traktować jako zakres ramowy, służący generalnie do celów szkolenia przeciwpożarowego.

Szczególną odpowiedzialność za sprawy ochrony przeciwpożarowej ponosi właściciel, (Dyrektor Szkoły) który zgodnie z zapisami ustawy o ochronie ppoż. oraz rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony ppoż. budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - odpowiada za bezpieczeństwo pożarowe obiektu i osób w nim przebywających. Wykonując swoje obowiązki poprzez podległych pracowników, właściciel ma prawo scedować część obowiązków służbowych na wyznaczonego pracownika. Zakres kompetencji w tym przypadku powinien być jednoznacznie sprecyzowany w zakresie obowiązków służbowych pracownika i zgodny z aktualnymi rozwiązaniami organizacyjnymi i personalnymi.

7.1. Zadania i obowiązki Dyrektora szkoły

Do podstawowych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie przeciwpożarowej przez wszystkich pracowników,
- 2) wydawanie poleceń mających na celu usunięcie technicznych usterek zagrażających bezpieczeństwu pożarowemu obiektu,
- 3) planowanie oraz organizację remontów, adaptacji i bieżącej konserwacji urządzeń i instalacji w obiekcie z uwzględnieniem zasad i potrzeb ochrony przeciwpożarowej,
- 4) kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą w przypadku powstania pożaru lub innego

- zagrożenia - do czasu przybycia jednostek ratowniczych,
- 5) współpracę pracowników z jednostkami ratowniczymi przybyłymi z zewnątrz w zakresie gaszenia pożarów, usuwania zagrożeń oraz przeprowadzania ewakuacji osób i mienia,
 - 6) wyposażenie obiektu w sprzęt ratowniczy i pożarniczy oraz środki gaśnicze,
 - 7) przygotowanie pomieszczeń w budynku do prowadzenia działań gaśniczo-ratowniczych,
 - 8) uwzględnianie w programach szkoleń zawodowych tematyki ochrony przeciwpożarowej,
 - 9) planowanie praktycznego sprawdzenia organizacji i warunków ewakuacji w nadzorowanym obiekcie,
 - 10) zapewnienie zabezpieczenia przeciwpożarowego i właściwej eksploatacji urządzeń i instalacji jak: elektryczne, ogrzewcze, gazowe, wentylacyjne, mechaniczne, technologiczne, piorunochronne i inne,
 - 11) prowadzenie dokumentacji dotyczącej przeglądów, konserwacji, remontów i kontroli urządzeń związanych z ochroną przeciwpożarową,
 - 12) kontrolowanie wykonania prac konserwacyjnych i remontowych urządzeń i instalacji ze szczególnym uwzględnieniem przepisów przeciwpożarowych,
 - 13) wdrażanie wniosków wynikających z przeprowadzonych przeglądów oraz kontroli urządzeń i instalacji,
 - 14) kontrola prowadzonych prac remontowo-budowlanych i spawalniczych dokonywanych poza stałym stanowiskiem spawacza,
 - 15) nadzór nad właściwym korzystaniem z urządzeń energetycznych przez użytkowników.
 - 16) wydawanie odpowiednich poleceń w celu usunięcia usterek lub uchybień stwierdzonych w nadzorowanych obiektach oraz mających na celu poprawę stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego,
 - 17) przestrzeganie oraz realizacja wydawanych zarządzeń i poleceń wewnętrznych, a także przepisów państwowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz wdrażanie tych aktów normatywnych w służbie utrzymania ruchu,
 - 18) dopilnowanie przeszkolenia podległego personelu w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
 - 19) wyciąganie konsekwencji służbowych w stosunku do osób winnych spowodowania zaniedbań stwarzających możliwość powstawania lub rozprzestrzeniania się pożaru.

7.2. Zadania i obowiązki Kierownika administracyjnego.

Do podstawowych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) zapoznanie się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego,
- 2) niezwłoczne usuwanie stwierdzonych uchybień mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenianie się pożaru oraz zgłaszanie o tym przełożonemu,
- 3) uczestniczenie w szkoleniach przeciwpożarowych,
- 4) dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska pracy,
- 5) znajomość rozmieszczenia, sposobu użycia oraz zakresu stosowania podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 6) niezastawianie dróg ewakuacyjnych oraz nieograniczanie dostępu do sprzętu ratowniczego i gaśniczego,
- 7) przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i posługiwania się otwartym ogniem w miejscach nie wyznaczonych,
- 8) znajomość podstawowych zasad alarmowania, prowadzenia ewakuacji oraz gaszenia pożaru,
- 9) czynne uczestnictwo w akcjach ratowniczo-gaśniczych z jednoczesnym podporządkowaniem się decyzjom prowadzącego akcję,

- 10) zwracanie szczególnej uwagi na właściwą eksploatację urządzeń grzejnych i zgłaszanie zaistniałych usterek przełożonemu,
- 11) sprawowanie kontroli i nadzoru nad stanem technicznym, eksploatacją oraz zabezpieczeń przeciwpożarowych wszelkich instalacji i urządzeń zainstalowanych na terenie szkoły,
- 12) uzgadnianie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym ze specjalistą do spraw ochrony ppoż. oraz prowadzenie nadzoru nad tymi pracami,
- 13) opracowanie planów i realizacja okresowych remontów budynku szkoły oraz urządzeń technicznych i ppoż.,
- 14) wykonanie innych czynności, które mogą się przyczynić do właściwego zabezpieczenia ppoż. pomieszczeń szkoły,
- 15) utrzymanie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,
- 16) umieszczenie w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych,
- 17) oznakowanie obiektu oraz terenu pożarniczymi znakami informacyjnymi oraz ewakuacyjnymi znakami zgodnymi z Polskimi Normami,
- 18) dopilnowanie aktualizacji „Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego”,
- 19) przestrzeganie terminów przeglądów instalacji i urządzeń technicznych będących na wyposażeniu budynku i terenu przyległego.

7.3. Zadania i obowiązki pracownika prowadzącego sprawę z zakresu bezpieczeństwa pożarowego w szkole.

Do podstawowych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) przeprowadzanie okresowych i doraźnych kontroli stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- 2) współdziałanie w zakresie ochrony przeciwpożarowej z Kierownikami pionu administracyjnego oraz Dyrektorem szkoły,
- 3) współdziałanie z właściwymi służbami w zakresie ustalania warunków bezpieczeństwa pożarowego przy prowadzeniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, w czasie remontów lub prac modernizacyjnych,
- 4) sprawowanie kontroli nad właściwym doborem, rozmieszczeniem i oznaczeniem podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych, a także prawidłowego oznaczenia,
- 5) prowadzenie szkoleń pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- 6) pełnienie roli konsultanta we wszystkich sprawach dotyczących ochrony przeciwpożarowej w budynku,
- 7) prowadzenie dokumentacji związanej z ochroną przeciwpożarową szkoły.

7.4. Zadania i obowiązki dozorczy i woźnego.

Do podstawowych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

- 1) zapoznanie się z instrukcją bezpieczeństwa pożarowego,
- 2) kontrola stanu pomieszczeń pod względem zagrożenia pożarowego w szczególności po zakończeniu pracy,
- 3) posiadanie kompletu kluczy do wszystkich pomieszczeń w szkole z możliwością ich natychmiastowego użycia w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia,
- 4) nadzorowanie przestrzegania przez pracowników i osoby postronne przebywające w obiekcie przepisów ppoż. obowiązujących w tym obiekcie,

- 5) współudział w ćwiczeniach mających na celu uruchomienie planu ewakuacji ludzi z obiektu,
- 6) w przypadku powstania pożaru podjąć działanie zmierzające do jego likwidacji, a w szczególności:
 - a. zaalarmować straż pożarną,
 - b. podjąć i kierować akcją ratowniczo-gaśniczą do czasu przybycia
 - c. jednostek straży pożarnej,
- 7) meldować przełożonemu o zaistniałych formach naruszenia przepisów przeciwpożarowych,
- 8) meldowanie o wszystkich zauważonych usterkach i brakach z zakresu ochrony przeciwpożarowej Kierownikowi administracyjnemu,
- 9) posiadanie numerów telefonów służb ratowniczych, numerów telefonów i adresów dyrekcji obiektu.

7.5. Zadania i obowiązki wszystkich pracowników bez względu na zajmowane stanowisko:

Do podstawowych zadań w zakresie ochrony przeciwpożarowej należy:

7.5.1. W zakresie profilaktyki pożarowej:

- 1) przestrzeganie regulaminów i instrukcji przeciwpożarowych,
- 2) dbałość o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego w pomieszczeniach oraz utrzymanie należytego porządku i czystości na stanowisku pracy,
- 3) przyswajania i przestrzegania przepisów przeciwpożarowych,
- 4) niezwłoczne usuwanie stwierdzonych usterek mogących spowodować powstanie lub rozprzestrzenienie się pożaru oraz zgłaszanie o tym właściwemu przełożonemu,
- 5) uczestniczenie w prowadzonych szkoleniach przeciwpożarowych,
- 6) dokładne sprawdzanie po zakończeniu pracy stanowiska pracy, usunięcie wszelkiego rodzaju odpadów i śmieci, wyłączenie dopływu energii elektrycznej,
- 7) znajomości i przestrzeganie instrukcji przeciwpożarowych, sposobów alarmowania jednostek straży pożarnych oraz użycia podręcznego sprzętu i środków gaśniczych,
- 8) nie zastawianie dróg pożarowych i ewakuacyjnych, dostępu do urządzeń, sprzętu i środków gaśniczych oraz urządzeń energetycznych,
- 9) przestrzeganie zakazu palenia tytonia i posługiwania się otwartym ogniem w miejscach pożarowo niebezpiecznych odpowiednio oznakowanych tablicami informacyjnymi,
- 10) przestrzeganie przy pracach ładunkowych i rozładunkowych, dozowaniu płynnych materiałów chemicznych i łatwo zapalnych właściwych instrukcji przeciwpożarowych.

7.5.2. W przypadku powstania pożaru:

W przypadku powstania pożaru do obowiązku wszystkich pracowników należy czynne włączenie się do akcji likwidacji zaistniałego pożaru, a w szczególności:

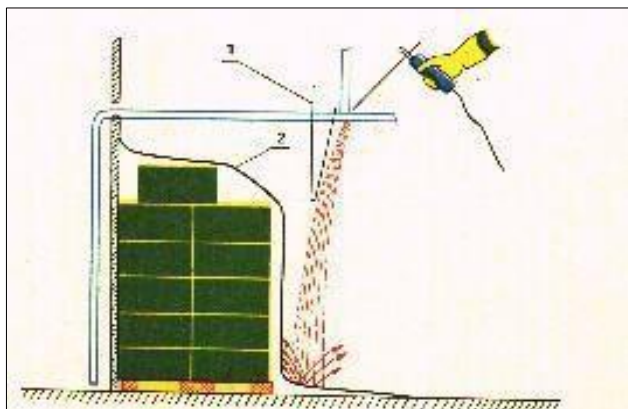
- 1) natychmiastowe zaalarmowanie straży pożarnej o powstałym pożarze przy użyciu wszelkich dostępnych środków łączności i alarmowania,
- 2) zaalarmowanie pracowników i przełożonych o zaistniałym pożarze oraz natychmiastowe przystąpienie do likwidacji pożaru przy użyciu podręcznych środków gaśniczych,

- 3) wykonywania czynności ratowniczych według poleceń kierującego akcją gaśniczą, a po przybyciu straży pożarnej podporządkowanie się rozkazom dowódcy przybyłej jednostki,
- 4) udzielanie wszelkich wyjaśnień i informacji kierującemu akcją gaśniczą, mogących przyczynić się do szybkiego zlikwidowania pożaru,
- 5) w przypadku powstania pożaru do obowiązków personelu kierowniczego i poza zaalarmowaniem straży pożarnej, do czasu przybycia jej należy przedsięwziąć wszelkie środki do walki z pożarem, a po przybyciu straży pożarnej nawiązać ścisłą współpracę z dowódcą przybyłej jednostki.

8. SPOSOBY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

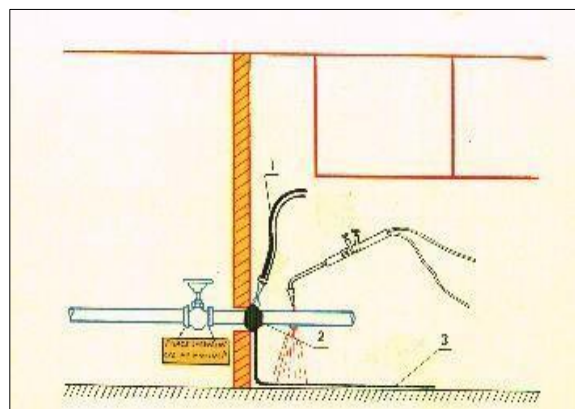
1. Prowadzenie prac remontowo - budowlanych, adaptacyjnych i innych mogących powodować zagrożenie pożarem lub wybuchem należy prowadzić zgodnie z zasadami określonymi w „Instrukcji prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym” stanowiącym **załącznik nr 5**.
2. Przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo administrator obiektu, wykonawca i osoba prowadząca zagadnienia ochrony przeciwpożarowej powinni:
 - a) dokonać komisyjnej oceny zagrożenia pożarowego oraz określić niezbędne wymagania przeciwpożarowe mające na celu nie dopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu,
 - b) sporządzić protokół przeciwpożarowego zabezpieczenia prac pożarowo - niebezpiecznych według wzoru (**załącznik nr 6**),
 - c) po wykonaniu zaleconych zabezpieczeń sporządzić pisemne zezwolenie na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych według wzoru (**załącznik nr 7**).
3. Obowiązek pisemnego zgłaszania prac, o których mowa w punkcie 1. pracownikowi prowadzącemu sprawy ochrony przeciwpożarowej nakłada się na komórkę organizacyjną nadzorującą prace z ramienia administratora obiektu.
4. Komórka organizacyjna nadzorująca prace z ramienia administratora obiektu oraz prowadzący sprawy ochrony przeciwpożarowej, zobowiązani są do przeprowadzania kontroli zaplecza budowlanego i prac pożarowo niebezpiecznych.
5. Wyniki kontroli należy odnotować w osobnej notatce sporządzonej przez kontrolującego.

PRZYKŁADY ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

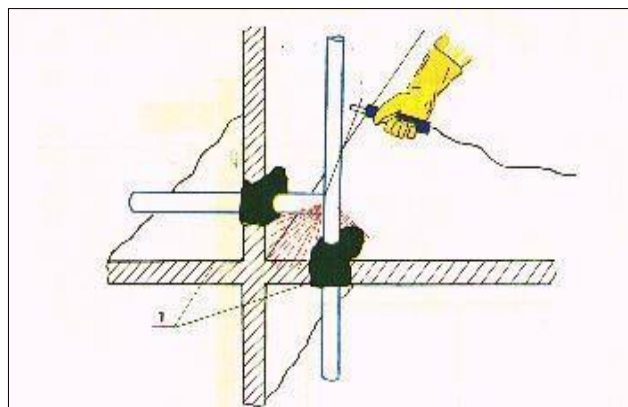
Rys.1. Materiały palne, których nie można odsunąć poza zasięg rozprysków spawalniczych osłaniamy w sposób gwarantujący bezpieczeństwo:

- 1-ekran z blachy,
- 2-koc z materiału niepalnego.

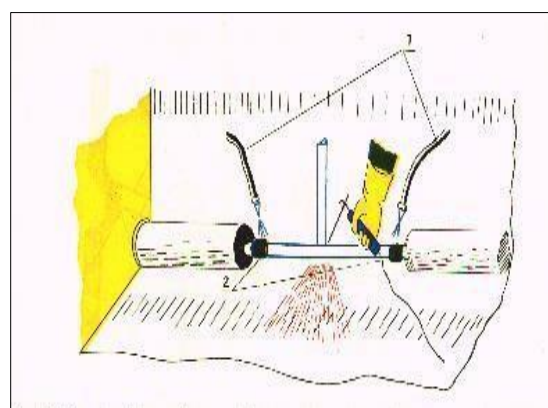

Rys.2. Spawane przewody, części maszyn i urządzeń oraz elementy konstrukcji budowlanych stykające się z materiałami palnymi lub przebiegające w pobliżu nich należy skutecznie chłodzić:

- 1-przewód doprowadzających wodę,
- 2-zwoje sznura azbestowego,
- 3-koc z materiału niepalnego.

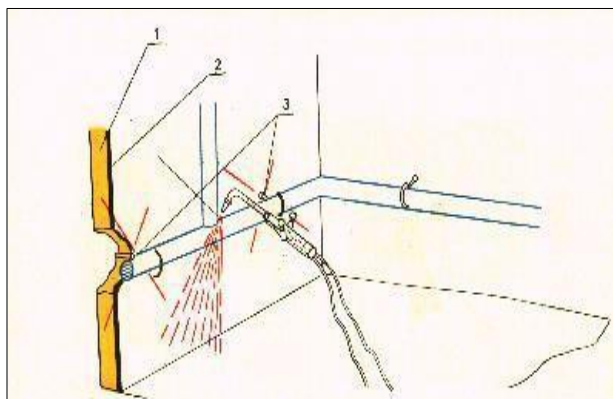

Rys.3. Wszelkie otwory i szczeliny prowadzące do sąsiednich pomieszczeń pozostające w zasięgu rozprysków spawalniczych powinny być uszczelnione materiałem niepalnym (1).

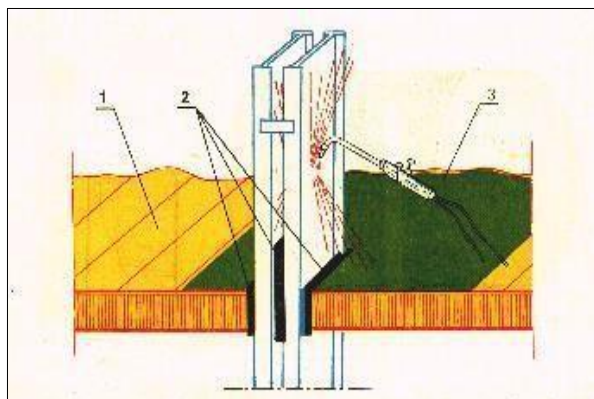
Rys.4. Z izolowanych rurociągów, na których prowadzi się prace spawalnicze, należy usunąć izolację cieplną na odcinku gwarantującym bezpieczeństwo, a w razie potrzeby chłodzić skutecznie:

- 1-przewody doprowadzające wodę,

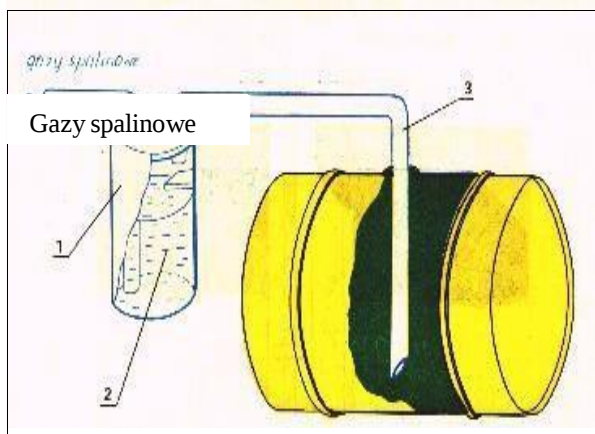
Rys.5. Elementy instalacji rozgrzewające się przy spawaniu od płomienia lub na skutek przewodnictwa ciepłego, stykające się z materiałami palnymi należy zdemonstrować lub skutecznie chłodzić:

- 1- palna ścianka,
- 2- niepalna wykładzina,
- 3- haki podtrzymujące instalację.

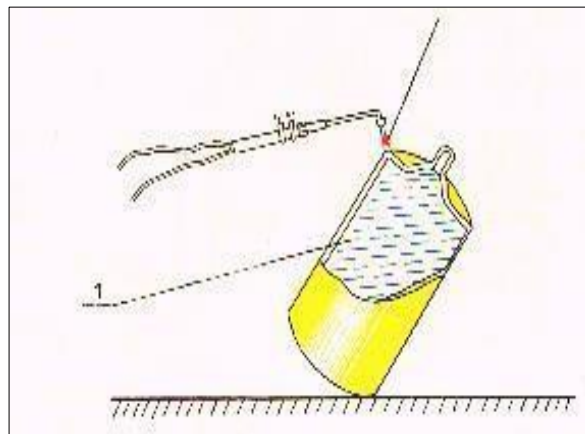
Rys.6. Sposób prawidłowego zabezpieczenia spawania metalowego elementu konstrukcji przechodzącego przez drewniany strop:

- 1- drewniany strop,
- 2- szczeliwo azbestowe,
- 3- koc z materiału niepalnego.

Rys.7. Cięte lub spawane pojemniki mogące zawierać gazy lub pary palnych cieczy należy przed przystąpieniem do prac wypełnić gazem obojętnym np. gazami spalinowymi poprzez urządzenie do wylapywania iskier:

- 1- urządzenie do wylapywania iskier,
- 2- woda,
- 3- przewód.

Rys.8. Niewielkie pojemniki mogące zawierać palne gazy lub pary cieczy palnych zabezpieczamy skutecznie przed zapaleniem lub wybuchem napełniając je wodą (1).

9. WARUNKI I ORGANIZACJA EWAKUACJI LUDZI ORAZ PRAKTYCZNE SPOSOBY ICH SPRAWDZANIA

Ewakuacja to uporządkowane przemieszczanie się osób do miejsca bezpiecznego (w razie pożaru lub innego niebezpieczeństwa) [PN-ISO 8421-6].

Zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami ma obowiązek, co najmniej raz na dwa lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

Z każdego miejsca przeznaczonego na pobyt ludzi w obiekcie, powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także być zastosowane techniczne środki zabezpieczenia przeciwpożarowego, polegające na:

1. zapewnieniu dostatecznej ilości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
2. zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych,
3. zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń.

W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynku, decyzję o jej podjęciu wydaje **Dyrektor szkoły lub osoba wyznaczona, odpowiedzialna za bezpieczeństwo osób i mienia na ternie obiektu np. ochrona budynku**. Decyzja ta musi zawierać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach i kolejności opuszczania obiektu, a także musi określać drogi ruchu i rejon dla osób ewakuowanych.

9.1. Zasady prowadzenia ewakuacji

Zasada podstawowa

Wszystkie osoby ewakuujące się udają się na zewnątrz budynku do wyznaczonego miejsca zbiórki.

Kierunki ewakuacji

1. W razie pożaru lub innego zagrożenia najpierw ewakuacji podlegają uczniowie, a później inne osoby. Kolejność ewakuacji uczniów uzależniona jest od miejsca wystąpienia pożaru lub innego zagrożenia. Najpierw ewakuujemy najmłodszych i najbardziej potrzebujących pomocy (stan zdrowia, stan psychofizyczny).

2. Po usłyszeniu alarmu nauczyciel prowadzący zajęcia z daną klasą podejmuje następujące działania: Zarządza opuszczenie klasy. Polecenie uczniom należy wydawać głosem spokojnym. Nauczyciel określa jak młodzież ma opuścić zajmowane pomieszczenie: spokojnym krokiem czy wpół biegiem, zabierając ze sobą pomoce naukowe czy też bez nich. W przypadku półbiegu (używanego tylko w razie wielkiego niebezpieczeństwa), pomoce naukowe zawsze się porzuca. Następnie nauczyciel staje koło drzwi, aby zapobiec ewentualnemu zakłóceniu porządku i opuszcza klasę ostatni, po upewnieniu się, że nikt nie pozostał w pomieszczeniu.
3. Młodzież winna opuszczać pomieszczenie w szyku uporządkowanym – parami. W wypadku ogłoszenia alarmu pożarowego dla szkoły w czasie przerwy w lekcjach, ewakuację klasy prowadzą wychowawcy, którzy mieli prowadzić zajęcia z daną klasą.
4. Wychowawcy klas (opiekunowie klas) zobowiązani są dopilnować, aby ławki w klasach stały zawsze w tych samych miejscach z zachowaniem odpowiednich przejść między rzędami. Niewskazane jest przesuwanie ławek do samej ściany, lecz należy pozostawić taką przestrzeń, aby jedna osoba mogła przejść swobodnie.
5. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza na poszczególnych kondygnacjach osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup pracowników, osoby przebywające, ponadto ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
6. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby, dzieci z tych pomieszczeń, klas w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, klas z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie. Następnie należy ewakuować osoby poczynając od najwyższych kondygnacji. Należy dążyć do tego, aby wśród ewakuowanych w pierwszej kolejności były osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się, natomiast zamykać strumień ruchu powinny osoby, które mogą poruszać się o własnych siłach.
7. Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach
8. Podczas ewakuacji z pomieszczeń, uczniów należy kierować na oznaczone drogi ewakuacyjne (korytarze), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe i wyjścia poza obszar zagrożony tj. na teren boiska szkolnego
9. Ewakuację prowadzą nauczyciele mający w tym czasie lekcje w poszczególnych klasach.
10. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie, dostępnymi środkami, np.: telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy, powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Należy natychmiast otworzyć, wybić okna znajdujące się na korytarzu i klatce schodowej, aby wypuścić dym i zapewnić dopływ świeżego powietrza. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.
11. Po wyprowadzeniu młodzieży na zewnątrz budynku szkoły nauczyciele odpowiedzialni za przeprowadzenie ewakuacji klas winni osobiście przekonać się o pełnym składzie

ewakuowanej grupy. Wychowawca odpowiedzialny za grupę czuwa nad nią, aż do odwołania alarmu i otrzymania dalszych dyspozycji od dyrektora szkoły. Samowolne oddalenie się młodzieży jest zabronione. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń budynku.

12. Każdy nauczyciel odpowiedzialny za przebieg ewakuacji ze swojej klasy ma obowiązek zabrać ze sobą dziennik zajęć, zweryfikować ilość uczniów w miejscu zbiórki powiadomić Dyrektora szkoły o zakończeniu ewakuacji i jej przebiegu.
13. Po wyprowadzeniu uczniów z budynku na zewnątrz wszystkie klasy ustawiają się na boisku szkolnym poczynając od kl. 0 do klasy najstarszej. Opiekę nad ewakuowanymi sprawują wychowawcy klas.
14. W trakcie ewakuacji nie należy zamykać drzwi w klasach na klucz, jest to niezbędne dla ponownego sprawdzenia sal lekcyjnych przez ratowników.
15. W przypadku przybycia jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych w trakcie akcji ewakuacyjnej, kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu akcji, a następnie podporządkowania się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki taktycznej straży pożarnej.
16. W celu zapewnienia szybkiej i skutecznej ewakuacji osób oraz mienia, a w szczególności w przypadku konieczności ewakuacji osób niepełnosprawnych, należy dokonać oceny warunków ewakuacji w najbardziej ekstremalnych warunkach.

Przy poruszaniu się drogami ewakuacyjnymi, należy stosować się do następujących zasad:

- 1) osoby znajdujące się na drodze ewakuacyjnej poruszają się szybkim krokiem, lecz bez przebiegania i wyprzedzania osób znajdujących się przed nimi,
- 2) nie wolno się zatrzymywać i poruszać się w kierunku przeciwnym wyznaczonemu kierunkowi ewakuacji,
- 3) szybkość poruszania się należy dostosować do osób znajdujących się przed nami,
- 4) nie wolno napierać na osoby znajdujące się w drzwiach lub przejściach ewakuacyjnych,
- 5) w pomieszczeniach zadymionych poruszamy się w pozycji pochylonej, jak najniżej podłogi, gdzie jest najmniejsze stężenie dymu,
- 6) w miarę możliwości usta i nos zasłaniać zmoczoną w wodzie chustką, lub częścią ubrania,
- 7) poruszać się wzdłuż ścian, zwracając uwagę na oznakowania o kierunku ewakuacji,
- 8) w stosunku do osób ulegających panice należy użyć przymusu fizycznego,
- 9) należy zachować ciszę i spokój tak, aby były słyszalne polecenia zespołu ewakuacyjnego.

W porze nocnej ochrona obiektu po zauważeniu pożaru :

- 1) alarmuje straż pożarną informując o sytuacji,
- 2) przystępuje do gaszenia pożaru przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 3) alarmuje właściciela/użytkownika i Policję,
- 4) po przybyciu Straży Pożarnej otwiera im drzwi informując o sytuacji.

Zasady prowadzenia ewakuacji w przypadku zagrożenia

1. Osoby znajdujące się najbliżej źródła pożaru starają się zlokalizować ognisko pożaru i ugasić go przy pomocy gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych, jeśli jest to możliwe i nie stwarza zagrożenia życia dla życia tych ludzi.
2. Kierownik administracyjny, lub pracownik ochrony, o ile nie zrobiła tego osoba, która wykryła pożar, alarmuje straż pożarną oraz policję. Podejmuje decyzję o ogłoszeniu ewakuacji. Kieruje osobiście lub wyznacza pracownika do kierowania działaniami do momentu przybycia jednostek straży pożarnej.
3. Pozostały personel stara się jak najszybciej opuścić zagrożone pomieszczenia, pomagając w ewakuacji wszystkim osobom znajdującym się na terenie budynku.
4. Drzwi każdego pomieszczenia należy zamknąć, a klucz pozostawić w drzwiach. Przedtem należy się upewnić czy nikt nie przebywa w pomieszczeniu.
5. Osoby poszkodowane należy wynosić na zewnątrz budynku, a następnie przekazać służbom medycznym.
6. Po ewakuacji ludzi można na wyraźne polecenie kierującego akcją ratowniczą przystąpić do ewakuacji mienia.
7. Wszyscy pracownicy i osoby przebywające na terenie budynku, ewakuują się do punktu ewakuacji.
8. Po zbiórce w punkcie ewakuacyjnym, następuje przeliczenie wszystkich osób oraz zameldowanie dowódcy akcji ratowniczo-gaśniczej o tym, czy wszyscy pracownicy opuścili zagrożony teren.
9. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar (zagrożenie) i pacjentów lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia, dymu (zagrożenia) oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie (zagrożenie) – np. kondygnacje znajdujące się powyżej miejsca powstania pożaru.
10. Po opuszczeniu pomieszczeń należy o ile jest to możliwe kierować się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego i następnie do miejsca zbiórki.
11. W przypadku pożaru, przy znacznym zadymieniu dróg ewakuacyjnych, należy poruszać się w pozycji pochylonej (a nawet w pozycji „na czworakach”) starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na to, że w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych panować będzie mniejsze zadymienie, przez co jednocześnie lepsza widoczność, niższa temperatura, mniej toksyczne środowisko.
12. Po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy opuścili budynek. W razie niezgodności stanu osobowego ewakuowanych z ilością osób przebywających w obiekcie należy natychmiast fakt ten zgłosić jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji.
13. W przypadku odcięcia dróg ruchu dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie dostępnymi środkami np. telefonicznie, bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej (zarządcę budynku lub osobę go zastępującą, dowódcę przybyłej jednostki PSP).
14. Odciętych od dróg wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru, zagrożenia (w pomieszczeniu z oknem zewnętrznym) i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu

ratowniczego przybyłych jednostek Państwowej Straży Pożarnej lub innych jednostek ratowniczych.

9.2. Środki i sposoby ogłaszania alarmu do ewakuacji

Alarm do ewakuacji całego budynku ogłasza Dyrektor Szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.

Sygnałem alarmowym informującym o konieczności ewakuacji z budynku jest:

Poprzez ciągły dzwonek szkolny

i/lub

powiadomienie personelu przez pracowników znajdujących się w budynku *

* - należy wpisać ustalony sygnał alarmowy; najlepszym rozwiązaniem dla budynku (w obecnej sytuacji) byłoby zastosowanie sygnału dźwiękowego, który powinien być słyszalny w każdym pomieszczeniu budynku oraz będzie na tyle jednoznaczny i charakterystyczny, że nie będzie go można pomylić z żadnym innym codziennie występującym sygnałem (przykładowo może być to sygnał dźwiękowy nadany w odpowiedniej sekwencji i przez określony czas, np. przez minimum jedną minutę, lub aż do chwili opuszczenia przez wszystkich budynku).

W przypadku braku możliwości wykorzystania sygnału dźwiękowego, do powiadomienia innych osób przebywających w budynku zobowiązany jest inny pracownik, który pierwszy zauważył pożar (lub inne zagrożenie), który powinien alarmować w kolejności następującej:

- 1) osoby bezpośrednio zagrożone oddziaływaniem pożaru (np. w pobliżu pomieszczeń lub na kondygnacji, na której wybuchł pożar),
- 2) osoby zagrożone rozprzestrzenianiem się pożaru (np. osoby pracujące na kondygnacjach powyżej miejsca powstania pożaru – zaczynając od kondygnacji najwyższej i następnie niższych),
- 3) osoby pracujące, przebywające na kondygnacjach poniżej miejsca powstania pożaru.

Miejsce zbiórki ewakuowanych osób:

Teren boiska szkolnego*
Zgodnie z załączonym planem ewakuacyjnym.

* - W przypadku konieczności należy ustalić inne miejsce i przeprowadzić tam ewakuowane osoby (m.in. dlatego, aby uniknąć niebezpieczeństwa pochodzącego zarówno od pożaru, jak też i nie zakłócać działań ratowniczo- gaśniczych, czy też ze względu na warunki atmosferyczne).

Organizacja na miejscu ewakuacji:

- 1) Teren ten należy podzielić na sektory, w których gromadzić się będą uczniowie poszczególnych klas, np. od I do III, itp.
- 2) Na miejscu zbiórki nauczyciele sprawdzają obowiązkowo listę swojej klasy. W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić natychmiast strażakom, niekoniecznie dowódcy, pytając strażaka o nazwisko.
- 3) Po sprawdzeniu listy uczniów / podopiecznych/ nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp. Wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy szpitalnej.
- 4) Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów / podopiecznych/ do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców. Wskazana jest pełna informacja w tym zakresie w dzienniku.

9.3. Szczegółowe zasady przeprowadzania ewakuacji

9.3.1. I-szy poziom ewaluacji

Pierwszy poziom ewakuacji odnosi się do użycia podręcznego sprzętu gaśniczego (lub innego ratowniczego), powiadomienia Państwowej Straży Pożarnej, podjęcia działań przygotowawczych do ewakuacji i podjęcia decyzji o ewakuacji w przypadku zagrożenia.

W tej fazie działaniami kieruje Dyrektor szkoły lub osoba przez niego wyznaczona.

Podjęmowane działania:

1. Każda osoba, która zauważyła zdarzenie powiadamia straż pożarną 998, 112.
2. Następnie przekazuje informację o zaistniałym zagrożeniu kierownictwu szkoły.
3. Decyzję o przekazaniu informacji do policji tel. 997, i przeprowadzeniu ewakuacji podejmuje Dyrektor Szkoły, a razie jej nieobecności osoba wyznaczona. Do czasu przyjazdu Straży Pożarnej akcją ewakuacyjną kieruje Dyrektor Szkoły.
4. Konserwator lub woźna na polecenie Dyrektora Szkoły wyłącza wyłącznik główny prądu.
5. Rodzaj zagrożenia: **pożar**.
6. Sygnał dzwonkiem wykonuje woźna. Sygnał alarmowy - najlepszy jest sygnał akustyczny – przerywany dzwonek uruchamiany z łatwo dla wszystkich dostępnego miejsca. Sygnał powinien trwać tak długo aż wszyscy opuszczą budynek lub warunki na to pozwalają. Sygnał alarmowy w razie pożaru może włączyć każdy, kto zauważy ogień. W innym przypadku decyzję podejmuje kierownik placówki.
7. Zaalarmowanie (niezwłocznie, przy użyciu wszystkich dostępnych środków) osób będących w strefie zagrożenia. Sygnałem alarmowym wzywającym do natychmiastowej ewakuacji są:
 - a. słownie – „Z powodu awarii na terenie szkoły prosimy o niezwłoczne opuszczenie terenu obiektu! Prosimy o skorzystanie z najbliższego wyjścia ewakuacyjnego Prosimy o zachowanie spokoju.
 - b. a przy ćwiczeniu: „uwaga, ćwiczebny alarm pożarowy!”,

- c. dźwiękowy - Sygnałem alarmowym do rozpoczęcia akcji ewakuacyjnej jest 1 długi dzwonek. Trzy krótkie dzwonki to alarm gazowy (nieszczelność instalacji gazowej). Sygnały alarmowe powtarzane cykliczne w równych odstępach czasu.
- 8. Wezwanie Państwowej Straży Pożarnej:
 - a. Powiadomienie odpowiedniej jednostki ratowniczej: **osoba, która pierwsza zauważyła zdarzenia,**
 - b. Powiadomienie odpowiedniej jednostki ratowniczej (przy ćwiczeniu – z prośbą o nie interweniowanie alarmowe) wykonuje: **Dyrektor Szkoły (osoba, która pierwsza zauważyła zdarzenie).**
- 9. Po wybraniu numeru alarmowego straży pożarnej **998** i zgłoszeniu się dyżurnego Stanowiska Kierowania Państwowej Straży Pożarnej spokojnie i wyraźnie podaje się:
 - a. swoje imię i nazwisko, numer telefonu, z którego nadawana jest informacja o zdarzeniu,
 - b. adres i nazwę obiektu, drogi dojazdowe,
 - c. co się pali, na którym piętrze,
 - d. czy jest zagrożenie dla życia i zdrowia ludzkiego,
 - e. po podaniu informacji nie odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.
- Uwaga: przyjmujący może zażądać potwierdzenia zgłoszenia poprzez oddzwonienie lub dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać.
- 10. Na sygnał należy formować grupy ewakuacyjne na korytarzach pod opieką nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne i zgodnie ze znakami drogi ewakuacyjnej należy wyprowadzić uczniów na boisko szkolne gdzie należy oczekiwać dalszych decyzji.
- 11. Osoby, pod których opieką przebywa w czasie zdarzenia młodzież, mają za zadanie zająć się jedynie tą grupą, jej ewakuacją i bezpieczeństwem.
- 12. Nauczyciele nie zamykają sal, pozostawiają klucze w drzwiach.
- 13. Każdy nauczyciel opiekuje się dziećmi aż do odwołania alarmu.
- 14. Nauczyciel sprawdza obecności dzieci na zbiórce.
- 15. W razie niezgodności stanu osobowego ewakuowanych dzieci w danym dniu, jak również niezgodności stanu osobowego ewakuowanych osób dorosłych przebywających w obiekcie, należy natychmiast fakt ten zgłosić kierownictwu szkoły oraz jednostkom straży pożarnej przybyłym na miejsce akcji lub policji.
- 16. W przypadku pożaru - podjęcie działań w celu jego likwidacji w zarodku (gaśnice, hydranty wewnętrzne - przy ćwiczeniu – z rozwinięciem sprzętu, bez jego użycia).
Wykonuje: wychowawca (wg ustalonego grafiku dyżuru),
- 17. Woźne, portierzy (ochrona obiektu), sprzątaczk i pozostali pracownicy szkoły natychmiast otwierają drzwi prowadzące na zewnątrz budynku i pomagają wyprowadzać dzieci na zewnątrz, kierując je do miejsca ewakuacji.
- 18. Wyłączenie dopływu prądu i gazu **Wykonuje: konserwator lub woźny.**
- 19. W przypadku koniecznym przystąpienie do ewakuacji dzieci i mienia ze względu na zaistniałe zagrożenie, wydanie decyzji przez Dyrektora Szkoły o przygotowaniu się do ewakuacji uwzględniającej - powód i zakres ewakuacji: np. **ze względu na rozprzestrzenianie się dymu: ewakuacja szkoły** - liczba osób przewidzianych do ewakuacji: **ok. 300** - sposób i kolejności opuszczania obiektu (piętra, pomieszczenia):
- 20. Na miejscu ewakuacji:
 - a. teren ten należy podzielić na sektory, w których gromadzić się będą dzieci poszczególnych grup,

wszystkie osoby ewakuowane kierują się na boisko szkolne oznaczone na szkicu sytuacyjnym.

nauczyciele zabierają najważniejszą dokumentację,
Osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji poszczególnych części obiektu z ustaleniem konkretnych zadań uwzględniających m.in. :

- 1) udrożnienie wszystkich wyjść ewakuacyjnych i ukierunkowanie osób opuszczających strefę zagrożenia do najbliższego wyjścia służącego celom ewakuacji zgodnie z oznakowaniem : Wykonują: pracownicy ochrony woźny, sprzątaczk.
- 2) wyprowadzenie uczniów drogami i wyjściami ewakuacyjnymi.

- 1) podejmuje decyzję o zakresie ewakuacji /pełnej lub częściowej/.
- 2) nadzoruje przestrzeganie ustaleń zawartych w niniejszej procedurze.
- 3) nakazuje powiadomienie specjalistycznych służb ratowniczych.
- 4) nakazuje uruchomienie elementów zabezpieczenia procesu ewakuacji w szczególności: transport, załadunek i ochrona dokumentacji szkoły, zabezpieczenie instalacji gazowej, wodnej i elektrycznej, otwarcie wyjść ewakuacyjnych.
- 5) wprowadza zakaz wejścia i wjazdu na teren szkoły osób postronnych.
- 6) organizuje akcję ratowniczą.
- 7) zarządza ewakuację samochodów.
- 8) określa miejsce deponowania ewakuowanego mienia;
- 9) współdziała ze specjalistycznymi służbami ratowniczymi /Strażą Pożarną, Policją, Pogotowiem Ratunkowym, Pogotowiem Gazowym itp./

- 1) Zgodnie z decyzją Dyrektora szkoły powiadamia:
- 2) Służbę dyżurną Policji Tel. nr **997, 112,**
- 3) Służbę dyżurną PSP Tel. nr **998,**
- 4) Pogotowie Ratunkowe Tel. nr **999,**
- 5) Inne służby w zależności od potrzeb,
- 6) Nadzoruje zabezpieczenie /ewakuację/ ważnego mienia, dokumentów, urządzeń, pieczęci itp.

- 7) Koordynuje prowadzenia akcji gaśniczej przy użyciu sprzętu gaśniczego,

Wychowawcy grup – nauczyciele:

- 1) ogłaszają alarm dla dzieci/.
- 2) nakazują opuszczenie budynku.
- 3) nadzorują przebieg ewakuacji uczniów /klasy/.
- 4) nadzorują zabezpieczenie /ewakuację/ ważnego mienia i dokumentów.
- 5) odpowiadają za bezpieczeństwo dzieci, z którymi ma zajęcia w momencie wszczęcia alarmu.
- 6) przez chwilę (ok. 1 min.) oczekuje przy uchylonych drzwiach klasowych na przekazywaną sygnałem alarmowym i następnie głosem informację o zagrożeniu,
- 7) nakazuje dzieciom opuszczenie sali lekcyjnej i wyprowadza ich na boisko szkolne zabierając tylko dziennik lekcyjny,
- 8) jako ostatni na poszczególnych kondygnacji i w kierunku ewakuacji idzie nauczyciel sprawdzając, czy w toaletach, mijanych klasach i na korytarzach nie pozostała jakaś osoba,
- 9) na boisku, w bezpiecznej odległości od miejsca zagrożenia nauczyciel sprawdza obecność dzieci,
- 10) nauczyciele przebywający w pokoju nauczycielskim, którzy nie mają lekcji zabierają pozostawione dzienniki lekcyjne, przechodzą w kierunku poszczególnych wyjść ewakuacyjnych, gdzie ukierunkowują ruch ewakuacji na zewnątrz (zapobiegając powracaniu uczniów do środka budynku).

Dyżurny nauczyciel:

- 1) nadzoruje ewakuację uczniów w wyznaczonych rejonach ewakuacyjnych.
- 2) przekazuje na miejsce ewakuacji informację o zakończeniu ewakuacji,
- 3) sprawdza od poszczególnych wychowawców ilości ewakuowanych osób, przekazuje informację do Dyrektora szkoły.

Pracownik ochrony (woźny):

W godzinach pracy szkoły – treść otrzymanej informacji /komunikatu/ o zagrożeniu przekazuje do:

- 1) Dyrektora szkoły,
- 2) Sekretariatu,
- 3) Pokoju nauczycielskiego,
- 4) Wstrzymuje wejście na teren szkoły,

Sprzątaczk, szatniarki: - po upewnieniu się o drożności dróg i wyjść ewakuacyjnych, pomagają w ewakuacji przy wyjściach i w szatni. Personel szkoły, mający w chwili ogłoszenia alarmu kontakt z uczniami postępuje analogicznie do nauczycieli.

9.3.2. II-gi poziom ewaluacji

Drugi poziom zagrożenia działań odnosi się do zdarzeń podczas których zachodzi konieczność skoordynowanych działań profesjonalnych służb ratowniczych.

Następuje tu przekazanie kierownictwa nad akcją dowódcy Jednostki Ratowniczo Gaśniczej przybyłej do akcji.

Zakończenie ewakuacji:

1. Przyjęcie meldunku o zakończeniu działań oraz informacji Kierującego Akcją Ratowniczą o

przekazaniu obiektu do dalszego nadzoru Dyrektorowi szkoły.

2. Włączenie dopływu prądu wraz z powiadomieniem użytkowników,

3. Ewidencja zdarzenia.

4. Powrót pracowników na miejsca pracy,

5. W przypadku ćwiczeń:

a) Odwołanie ćwiczenia w Miejskim Stanowisku Kierowania PSP.

b) Omówienie ćwiczenia o dokonanie oceny ćwiczenia, o wskazanie błędów.

c) Sporządzenie pisemnego protokołu z przeprowadzonych ćwiczeń i załączenie go do dokumentacji obiektu związanej z ochroną p.poż.

d) Dokonanie ewentualnych zmian w : o Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego, o oznakowaniu obiektu w znaki ewakuacji, miejsc umieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów itp, o innych koniecznych zmian wykazanych w trakcie ćwiczenia,

e) Dokonanie wpisów w planach modernizacji - podyktowanych koniecznością wynikających z Rozporządzenie MSWiA „w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów

Harmonogram ewakuacji

Środki, które należy zastosować/przewidywany czas	Zasady wykonania	Odpowiedzialni za wykonanie
1.	2.	3.
Sygnal alarmu	słownie – uwaga „ ćwiczebny alarm pożarowy! ” dźwiękowy - 1 długi dzwonek, ” syrena – raz po 3 min.	Ważna i sprzętaczki
Przygotowanie do ewakuacji	Po usłyszeniu sygnału alarmu pożarowego natychmiast przerwać zajęcia i pracę	Nauczyciele, pracownicy obsługi, administracja
Wezwanie Straży Pożarnej	Alarmowanie przeprowadzić zgodnie z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego	Dyrektor Szkoły
Wyłączenie dopływu prądu elektrycznego i gazu	1. Wyłączyć główny wyłącznik prądu elektrycznego – w razie potrzeby, 2. Zamknąć główny zawór gazu (znajduje się na zewnątrz budynku) w razie potrzeby, 3. Udrożnienie wyjść ewakuacyjnych.	Ważny lub Dozorca,
Gaszenie pożaru do czasu przybycia Straży Pożarnej	Gaszenie pożaru organizować od chwili jego zauważenia. Do akcji gaszenia używać dostępnego podręcznego sprzętu gaśniczego (gaśnice, hydranty).	Osoba która zauważyła zdarzenia.
Kierowanie akcją ratowniczo gaśniczą - do czasu przybycia PSP	Do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją ratowniczo – gaśniczą kieruje Dyrektor Szkoły (a w wypadku jej nieobecności, osoba zastępująca)	Dyrektor Szkoły

Przybycie Straży Pożarnej	Miejsce spotkania: miejsce ewakuacji. Należy doprowadzić dowódcę przybyłej Straży Pożarnej, jak najkrótszą drogą do miejsca zdarzenia. Jednocześnie poinformować go o: - rodzaju i miejscu zdarzenia: pożar tablicy elektrycznej na I piętrze budynku, - dotychczasowych działaniach i podjętych decyzjach: – czy przeprowadzono całkowitą ewakuację młodzieży : tak/nie, – czy są zagrożeni ludzie: tak/nie, – czy są ranni uczniowie lub wymagający pomocy: tak/nie – o miejscach przechowywania mienia bezpośrednio zagrożonego przez zaistniałe zdarzenie: sekretariat, kasa, – gdzie znajdują się najbliższe punkty czerpania wody.	Dyrektor Szkoły
---------------------------	--	-----------------

Uwaga

Kierunki ewakuacji poszczególnych klas określa **Załącznik Nr 11**

9.4. Sposoby sprawdzania warunków ewakuacji w budynku

Zgodnie z art. 4. ust. 1 pkt 3. ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej zarządca obiektu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności zapewnić osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji. Realizacja ww. obowiązku polega m.in. na zapewnieniu odpowiednich warunków ewakuacyjnych w obiekcie poprzez właściwe przygotowanie, użytkowanie i utrzymanie dróg ewakuacyjnych.

Podstawowymi elementami składowymi dróg ewakuacyjnych są korytarze, schody (klatki schodowe), drzwi występujące na drogach ewakuacyjnych, drzwi wyjściowe z obiektu stanowiące wyjścia ewakuacyjne, miejsca przejść z jednej części obiektu do innej.

Uwzględniając powyższe, zarządca obiektu powinien zapewnić:

- 1) właściwe oznakowanie znakami ewakuacyjnymi dróg ewakuacyjnych i drzwi ewakuacyjnych w obiekcie,
- 2) rozwiązania pozwalające na szybkie (natychmiastowe) otwarcie drzwi ewakuacyjnych z budynku ze szczególnym uwzględnieniem tych, które podczas codziennego użytkowania budynku są zamknięte - np. poprzez umieszczenie w pobliżu wyjść kluczy i właściwe ich zabezpieczenie, i oznakowanie,
- 3) okresowe sprawdzenie czy wszystkie drogi ewakuacyjne w obiekcie (korytarze, schody), drzwi i inne wyjścia są właściwie oznakowane (w przypadku braku oznakowania należy je uzupełnić),
- 4) okresowe sprawdzenie, czy wszystkie zamki w drzwiach stanowiących wyjścia ewakuacyjne, i w drzwiach stosowanych na drogach ewakuacyjnych, są sprawne i będzie je można otworzyć,
- 5) okresowe sprawdzenie, czy wszystkie drogi ewakuacyjne w obiekcie (korytarze, schody), drzwi i inne wyjścia są właściwie utrzymywane, czy są drożne, czy nie są zastawione różnymi przedmiotami, materiałami (zarówno palnymi, jak i niepalnymi),
- 6) okresowe sprawdzenie, czy wszystkie klucze od drzwi ewakuacyjnych są dostępne.

Wykonanie w/w zadania właściciel obiektu może polecić osobie kompetentnej i odpowiedzialnej. Należy uzyskać potwierdzenie wykonania poleceń i sprawozdanie o stanie warunków ewakuacyjnych w obiekcie. Występujące nieprawidłowości należy bezzwłocznie usunąć.

W/w. czynności sprawdzające należy zawsze wykonać przed ćwiczeniami ewakuacyjnymi.

UWAGA!!!

Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien, co najmniej raz na dwa lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji.

W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać — **co najmniej raz na rok**, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników.

Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej m. st. Warszawy o terminie przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Ewakuacja i zjawisko paniki

Po odszukaniu zagrożonych ludzi i dotarciu do nich - w razie potrzeby pod osłoną prądów wodnych z sieci hydrantowej, należy wybrać najbezpieczniejszą z dostępnych dróg ratunku. Szczęgólnego znaczenia nabiera potrzeba przeciwdziałania skutkom paniki, której możliwość istnieje zawsze, nie tylko w przypadku powstania pożaru, wybuchu lub katastrofy, czy innego wypadku, ale i w przypadku nawet niewielkiego zadymienia.

Grupa ogarnięta paniką może sparaliżować i uniemożliwić prowadzenie akcji ratowniczej i zorganizowanego działania.

Przeciwdziałanie panice jest niezmiernie trudne. Dokonać tego mogą tylko ludzie o dużej indywidualności i autorytecie wśród ogarniętych paniką

Przykładami środków przeciwdziałania panice są:

- 1) osobisty przykład,
- 2) zdecydowany nakaz,
- 3) wykazanie nierealności niebezpieczeństwa,
- 4) przeciwstawienie groźby większego niebezpieczeństwa,
- 5) użycie siły,
- 6) unieszkodliwienie przywódcy paniki, itd.

Rozładowanie tłumu ogarniętego paniką, prącego naprzód, jest bardziej możliwe do wykonania dla osób znajdujących się z tyłu tłumu, niż na jego czele.

W czasie akcji ratowniczej najczęściej występują małe formy paniki, której ulegają grupy lub pojedyncze osoby znajdujące się w rzeczywistym lub urojonym niebezpieczeństwie, tracąc poczucie rzeczywistości i podejmując nie przemyślane, bezcelowe i niebezpieczne działanie, np. wyskakiwanie z okien czy chowanie się w trudno dostępnych miejscach. Przybycie ratownika z zewnątrz powoduje przekonanie, że jednak zagrożenie nie jest tak bardzo niebezpieczne i istnieją drogi ratunku, gdyż w przeciwnym razie nikt by tu z zewnątrz nie dotarł.

Ewakuacja mienia.

Prowadzić ją można dopiero po całkowitym zakończeniu ewakuacji ludzi, w kolejności, należy ewakuować dokumentację pracowników, najcenniejsze urządzenia i aparaturę z pomieszczeń najbardziej zagrożonych to jest na linii posuwania się ognia. Przedmioty ewakuowane należy pozostawić na zewnątrz palących się pomieszczeń, pod nadzorem tak, aby nie tarasowały dróg ewakuacyjnych i nie były narażone na zniszczenie czy kradzież. Z ewakuacji przedmiotów bardzo ciężkich i dużych należy raczej zrezygnować, gdyż powodzenie akcji może być znikome, mogą natomiast mieć miejsce wypadki z ludźmi. Ewakuację wszelkiego mienia należy prowadzić w ramach możliwości, w granicach podyktowanych przede wszystkim bezpieczeństwem ludzi.

Ratownictwo i ewakuacja ludzi.

Każdy pożar może stwarzać potencjalne zagrożenie dla człowieka z uwagi na między innymi wywiązywanie się dużych ilości ciepła, możliwość bezpośredniego oddziaływania płomieni, toksyczność substancji powstających podczas procesu spalania, postępujące zadymienie grożące odcięciem dróg wyjścia, utratę stateczności obiektu w wyniku zmian zachodzących podczas nagrzewania elementów konstrukcyjnych obiektu itp.

Szybkość i umiejętność prowadzenia działań ratowniczych decyduje o życiu i zdrowiu ludzi znajdujących się w niebezpieczeństwie. Działania ratownicze organizowane są często wszystkimi siłami przybyłych do akcji zastępów straży pożarnej, nawet wówczas gdy część z nich podejmuje działania gaśnicze, bowiem i wówczas wspomagać one będą ratownictwo.

Akcję ewakuacji ludzi podejmuje się z chwilą gdy zaistniały pożar może stwarzać dla nich zagrożenie. W budynku Szkoły obowiązek rozpoczęcia akcji spoczywa na pracownikach służb ochrony obiektu zgodnie z zasadami określonymi powyżej i powinna zostać zakończona przed przyjazdem straży pożarnej.

Ratowanie ludzi powinno być rozpoczęte natychmiast, gdy:

- 1) rozszerzający się pożar zagraża bezpośrednio ludziom lub pomieszczeniom w których ludzie się znajdują także wówczas gdy pomieszczenia „tylko” wypełniają się dymem, mimo iż ognisko pożaru jest odległe,
- 2) ludziom zagraża zawalenie się obiektu albo elementów konstrukcji i budowli,
- 3) ludzie nie mogą samodzielnie wydostać się z obiektu wskutek utraty przytomności, orientacji, przerażenia czy zablokowania przejść,
- 4) drogi wyjścia zostały odcięte przez płomień bądź dym.

Ratownictwo odbywa się z reguły z równoczesnym rozwijaniem się załóg do akcji gaśniczej, co wynika często z konieczności wspomagania działań ratowniczych prądami gaśniczymi. Bywają jednak przypadki gdy akcję ratowniczą musi podjąć cały skład osobowy zastępów pożarniczych. Efekty akcji zależą będą od następujących czynników:

- a. właściwego wyboru dróg dojścia i wyjścia z obiektu oraz ich zabezpieczenie przed skutkami pożaru bądź zawaleń,
- b. zdecydowanej postawy ratowników oraz ich zawodowego przygotowania,
- c. użytych środków technicznych oraz umiejętności posługiwania się nimi.

Każde działanie jednostek ratowniczych powinno poprzedzać rozpoznanie. W sytuacji gdy podejmujemy informację o zagrożeniu dla ludzi zmienia się charakter rozpoznania i przyjmuje ono postać rozpoznania ratowniczego. Teraz więc obok informacji dotyczących miejsca przebiegu pożaru, możliwości jego rozprzestrzeniania się, występowania elementów grożących gwałtowną zmianą sytuacji, w rozpoznaniu dodatkowo ustalamy:

- 4) ile osób znajduje się w niebezpieczeństwie,

- 5) w jakim są wieku i jaki jest ich stan psychofizyczny,
- 6) gdzie się znajdują (lub gdzie mogą się znajdować, jeżeli nie mamy żadnych sygnałów od zagrożonych),
- 7) jaki jest rodzaj zagrożenia,
- 8) jakimi drogami możemy dostać się do ludzi zagrożonych.

O kolejności ratowania decyduje dowódca akcji, kierując się oceną stopnia zagrożenia. Zagrożenie nie zawsze musi wynikać z sytuacji pożarowej, ale może być uwarunkowane złym stanem psychicznym wynikającym z subiektywnej oceny sytuacji ze strony osoby zagrożonej. O ile istnieją ku temu warunki ratowanie ludzi powinno przebiegać normalnymi drogami komunikacyjnymi, czyli drzwiami, korytarzami, klatkami schodowymi. Jeżeli drogi te są niedostępne lub nie nadają się do akcji ratowniczej z uwagi na zniszczenia, odcięcie przez płomień, silne zadymienie, akcje prowadzimy przez okna wykorzystując sprzęt ratowniczy (drabiny, wory ratownicze itp.). W sytuacjach krytycznych akcje trzeba będzie podjąć przez luki w stropach, specjalnie wykonane otwory w ścianach i stropach, pozwalające na wydostanie się na zewnątrz lub przemieszczenie do bezpiecznej części obiektu. Otwory muszą być dostatecznie szerokie, aby można było zorganizować transport ratowanych. Niezbędne jest rozpoznanie dodatkowe dotyczące statyki obiektu, rozkładu pomieszczeń i warunków panujących w przestrzeni poza otworem.

9.5. Przykłady sposobu transportowania osób rannych

Chwyt transportowy (strażacki)

lub

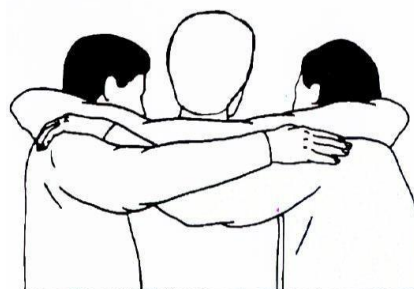
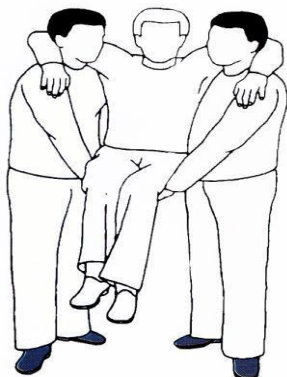

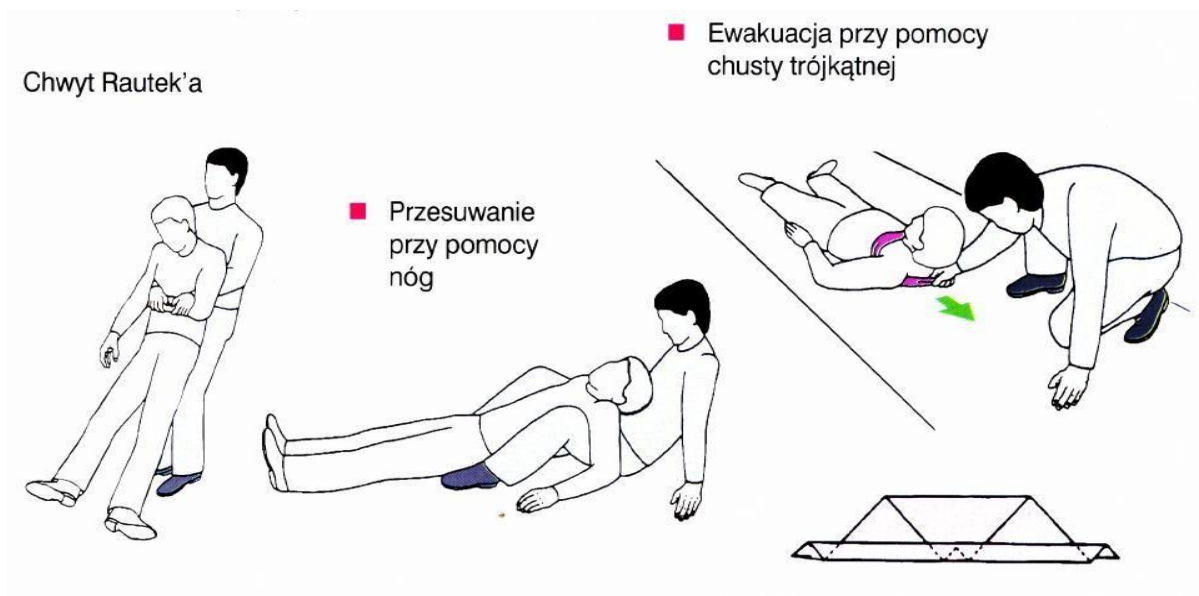
1. • Chwycić za nadgarstek
- Nachylić się w stronę rannego
- Wyciągnąć rękę pod korpus

W przypadku ciężko rannego chwycić ręką za jedno udo

2. • Objąć prawą ręką podudzia rannego
- Wciągnąć tułów na ramiona
- Wyrównać obciążenie

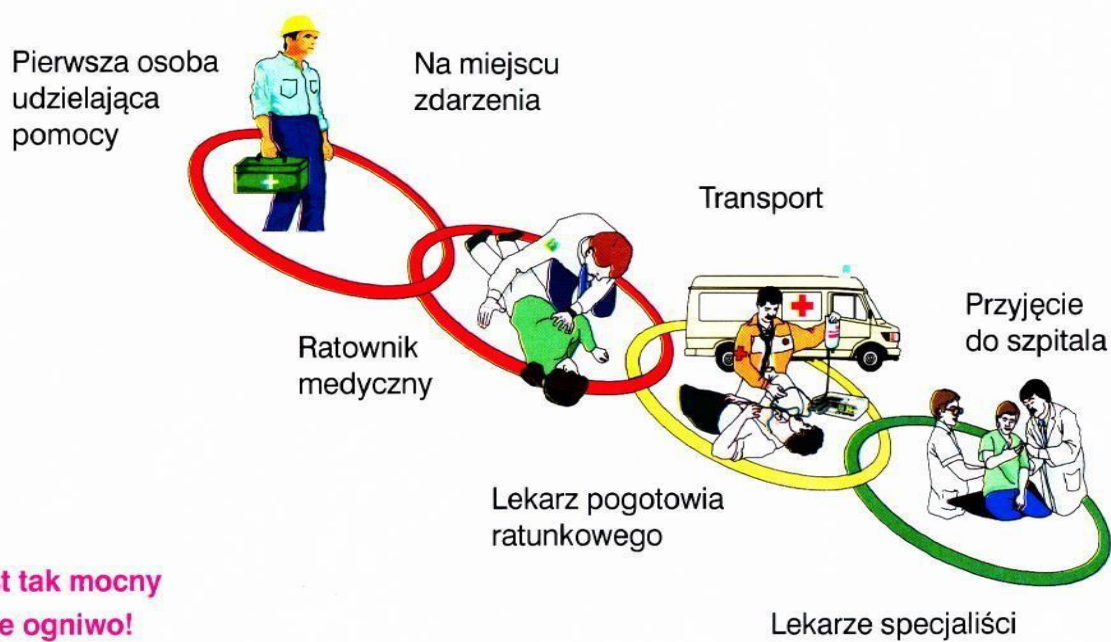
3. • Prawą ręką chwycić za nadgarstek zwisającej ręki ratowanego
- Oprzeć rękę wolną na udzie i podnieść się

9.6. Łańcuch ratowniczy

Łańcuch ratowniczy

10. ZASADY ZAPOZNANIA UŻYTKOWNIKÓW OBIEKTU, W TYM ZATRUDNIONYCH PRACOWNIKÓW, Z PRZEPISAMI PRZECIWPÓŻAROWYMI ORAZ TREŚCIĄ PRZEDMIOTOWEJ INSTRUKCJI

10.1. Cel i zakres szkoleń

1. Celem szkoleń przeciwpożarowych jest zapoznanie pracowników z:
 - a. zagrożeniem pożarowym występującym na terenie obiektu,
 - b. przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej,
 - c. zasadami obsługi sprzętu i urządzeń ppoż.
 - d. warunkami prowadzenia ewakuacji osób i mienia z obiektu.
2. Do udziału w szkoleniu przeciwpożarowym zobowiązani są wszyscy pracownicy oraz inni użytkownicy obiektu.

10.2. Rodzaje szkoleń przeciwpożarowych

1. Szkolenie wstępne obejmujące zapoznanie pracowników z „Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego”, a w szczególności:
 - a. zagrożeniem pożarowym występującym w budynku i na stanowisku pracy,
 - b. zasadami i warunkami bezpiecznej ewakuacji osób i mienia,
 - c. zasadami przeciwdziałania zagrożeniom pożarowym,
 - d. zasadami użycia urządzeń gaśniczych i przeciwpożarowych znajdujących się w rejonie stanowiska pracy.
2. Szkolenie informacyjne - organizowane w związku z:
 - a. wprowadzeniem istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w budynku,
 - b. wprowadzeniem istotnych zmian w przeciwpożarowym zabezpieczeniu obiektu,
 - c. wprowadzeniem na teren budynku nowych urządzeń technologicznych, stwarzających zagrożenie pożarowe,
 - d. zmianami przeznaczenia pomieszczeń i powierzchni pociągającymi za sobą wzrost zagrożenia pożarowego,
 - e. zaleceniem kontrolnych organów ochrony przeciwpożarowej.

10.3. Zasady organizowania i prowadzenia szkoleń

1. Szkolenie przeciwpożarowe nadzoruje Dyrektor szkoły dla pracowników własnych. Właściciele firm działających na terenie obiektu organizują szkolenie ppoż. dla własnych pracowników według przedstawionych zasad.
2. Szkoleniu wstępnemu podlegają pracownicy przyjmowani do pracy, przed przystąpieniem do wykonywania czynności zawodowych. Dopuszczenie

pracownika do wykonywania czynności zawodowych przed odbyciem wstępnego szkolenia jest niedozwolone.

3. Szkolenie informacyjne organizowane jest na zasadach określonych w pkt. b. Do przeprowadzenia szkoleń angażowane w charakterze wykładowców są osoby posiadające wymagane kwalifikacje.
4. szkolenie informacyjne należy prowadzić w miarę potrzeb bieżących. Grupy osób szkolonych nie powinny przekraczać 25 osób.

10.4. Dokumentacja szkoleń

1. Dokumentację wstępnego szkolenia przeciwpożarowego stanowi oświadczenie pracownika (wzór załącznik nr 5).
2. Dokumentację szkolenia informacyjnego stanowi notatka osoby prowadzącej szkolenie, zawierająca datę, miejsce, wykaz osób uczestniczących w szkoleniu i program szkolenia. Dokumentacja przechowywana jest w aktach ochrony ppoż. obiektu.

11. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik Nr 1

(wzór)

AKTUALIZACJA INSTRUKCJI BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO BUDYNKU SZKOŁY PODSTAWOWEJ Nr W ZĄBKACH

Lp.	Data aktualizacji	Zakres aktualizacji	Imię i Nazwisko osoby dokonującej aktualizacji	Podpis
1	2	3	4	5
1				
2				
3				
4				
5				

Załącznik Nr 2

Definicje podstawowych pojęć z zakresu bezpieczeństwa pożarowego:

1. **Pożar** – jest to nagłe, niekontrolowane zjawisko palenia się w miejscu nie przeznaczonym do spalania się substancji, powodujące zagrożenie dla życia ludzkiego oraz straty materialne.
2. **Inne miejscowe zagrożenie** – rozumie się przez to inne niż pożar i klęska żywiołowa zdarzenie, wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody /katastrofy techniczne, chemiczne, ekologiczne/, a stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia i mienia.
3. **Produkty spalania** – wszystkie gazowe, ciekłe substancje powstające w procesie spalania.
4. **Rozprzestrzenianie ognia** – rozprzestrzenianie płomieni po powierzchni lub wewnątrz materiału lub elementu budynku.
5. **Ciepło spalania** – energia cieplna, która wydzieliła się przy całkowitym spalaniu jednostki masy materiału.
6. **Materiał niepalny** – materiał, który podczas badań w określonych warunkach nie ulega procesowi spalania.
7. **Materiał palny** – materiał, który nie został zaliczony do materiałów niepalnych.
8. **Zagrożenie pożarowe** – prawdopodobieństwo /możliwość/ wybuchu pożaru.
9. **Bezpieczeństwo pożarowe** – jest to stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwane przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego oraz prowadzonych działań zapobiegawczych przed pożarem.
10. **Materiały niebezpieczne pod względem pożarowym** – rozumie się przez to ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C, gazy palne, ciała stałe wytwarzające w zetknięciu z wodą lub parą wodną gazy palne, ciała stałe zapalające się samorzutnie w powietrzu, materiały wybuchowe i pirotechniczne, ciała stałe palne utleniające o temperaturze rozkładu poniżej 21°C, ciała stałe jednorodne o temperaturze samozapalenia poniżej 200°C oraz materiały mające skłonności do samozapalenia.
11. **Zagrożenie wybuchem** – rozumie się przez to możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon /iskra, łuk elektryczny lub przekroczenie temperatury samozapalenia/ wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia.
12. **Strefa zagrożenia wybuchem** – rozumie się przez to przestrzeń, w której może występować mieszanina substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości.
13. **Strefa pożarowa** – przestrzeń w budynku /lub na powietrzu/ wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni.
14. **Odporność pożarowa** – zdolność konstrukcji lub elementu budynku do wytrzymałości w czasie na działanie ognia. Dotyczy to również szczelności ogniowej, czyli zapobiegania przenikania płomieni i gorących gazów przez dany element konstrukcyjny budynku.
15. **Oddzielenie przeciwpożarowe** – element konstrukcji budynku /ściana, strop/ lub pas wolnego terenu, wydzielający strefę pożarową.
16. **Środek ogniochronny** – środek polepszający właściwości techniczne materiału lub wyrobu ze względu na działanie pożaru.

17. **Ewakuacja** – uporządkowany ruch osób do miejsca bezpiecznego w przypadku pożaru lub innego niebezpieczeństwa.
18. **Miejsce bezpieczne** – miejsce, w którym pożar nie zagraża ludziom.
19. **Długość przejścia ewakuacyjnego** – odległość od najdalszego miejsca w pomieszczeniu, w którym może przebywać człowiek do osi wyjścia na drogę ewakuacyjną, mierzona wzdłuż osi przejścia.
20. **Długość dojścia ewakuacyjnego** – jest to odległość od drzwi wyjściowych z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku albo do drzwi przeciwpożarowych klatki schodowej lub drzwi przeciwpożarowych przedsionka klatki schodowej, mierzona wzdłuż osi dojścia.
21. **Odpowiednie warunki ewakuacji** – rozumie się przez to zespół przedsięwzięć oraz środków techniczno-organizacyjnych zapewniający szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem.
22. **System oddymiania** – rozumie się przez to urządzenia montowane w górnych częściach klatek schodowych i pomieszczeń uruchamiane w przypadku nagromadzenia się gorących gazów i dymów pożarowych w celu ich odprowadzenia drogą wentylacji naturalnej lub wymuszonej, uruchamianych za pomocą systemu wykrywania dymu.
23. **Stale urządzenia gaśnicze** – rozumie się przez to urządzenia na stałe z obiektem, zawierające własny zapas środka gaśniczego, wyposażone w układ przechowywania i podawania środka gaśniczego, uruchamiane automatycznie we wczesnej fazie rozwoju pożaru.
24. **Techniczne środki zabezpieczeń przeciwpożarowych** – rozumie się przez to techniczne urządzenia, sprzęt, instalacje lub rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru.
25. **Oświetlenie ewakuacyjne** – dodatkowe oświetlenie w budynku zapewniające łatwe i pewne wyjście z budynku na wypadek pożaru lub innego zagrożenia, powodujące tym samym zanik oświetlenia podstawowego.
26. **Przeciwpożarowy wyłącznik prądu** – rozumie się przez to wyłącznik odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.
27. **Urządzenia przeciwpożarowe** – są to urządzenia służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków w obiektach, w których lub przy których są zainstalowane.
28. **Gęstość obciążenia ogniowego** – energia cieplna wyrażona w megadżulach, która może powstać podczas spalania materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, w strefie pożarowej lub składowisku materiałów stałych przypadająca na jednostkę powierzchni tego obiektu wyrażona w metrach kwadratowych.
29. **Kondygnacja nadziemna** – kondygnacja, której nie mniej niż połowa wysokości w świetle, co najmniej z jednej strony budynku znajduje się powyżej poziomu projektowanego lub urządzonego terenu, a także każdą usytuowaną nad nią kondygnację.
30. **Kondygnacja podziemna** – kondygnacja, której więcej niż połowa wysokości w świetle, ze wszystkich stron budynku, znajduje się poniżej poziomu przylegającego do niego.

SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM OŚWIETLENIA AWARYJNEGO EWAKUACYJNEGO.

Oświetlenie ewakuacyjne, podświetlane znaki ewakuacyjne

Serwis i testowanie wg. PN-EN 50172 Systemy awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego. Jednocześnie należy uwzględnić ustalenia producenta systemu oświetlenia awaryjnego.

1. Ogólne

W przypadku używania automatycznego urządzenia atestującego, informacje powinny być rejestrowane miesięcznie. W przypadku wszystkich innych systemów testy powinny być wykonywane tak jak opisano w punkcie 2, a wyniki powinny być rejestrowane.

Właściciel/wynajmujący obiektu powinien wyznaczyć kompetentną osobę do nadzorowania serwisowania systemu. Ta osoba powinna mieć udzieloną właściwą władzę, żeby zabezpieczyć wykonanie wszelkich prac niezbędnych do utrzymania systemu w należyтым działaniu.

2. Harmonogram) kontroli i testów

2.1. Ogólne

Ponieważ istnieje możliwość awarii oświetlenia podstawowego krótko po teście okresowym systemu oświetlenia awaryjnego albo podczas późniejszego okresu ładowania, wszystkie testy pełno okresowe, powinny być wykonywane jeśli to tylko możliwe w czasie poprzedzającym okres niskiego ryzyka, żeby umożliwić ponowne naładowanie baterii. Alternatywnie można dokonać tymczasowych zmian dopóki baterie nie zostaną naładowane.

Poniższe minimum kontroli i testów powinno być przeprowadzone w przedziałach czasowych zalecanych w poniższych punktach od 2.2 do 2.4. Dozór może wymagać dodatkowych testów.

2.2. Codziennie

Wskaźnik centralnego zasilania powinien być kontrolowany wizualnie pod względem właściwej pracy.

Uwaga: Jest to wizualna kontrola wskaźnika potwierdzająca, że system jest w gotowości i nie wymaga testu działania (sprawności, funkcjonalnego).

2.3. Comiesięcznie

W przypadku używania automatycznych urządzeń testujących, wyniki krótkotrwałego testu powinny być rejestrowane.

Test powinien być wykonany jak następuje:

- a) Załączyć w tryb awaryjny każdą lampę i każdy wewnętrznie oświetlany znak ewakuacyjny z zewnętrznej baterii poprzez symulację awarii zasilania oświetlenia podstawowego na okres odpowiedni dla sprawdzenia czy każda lampa świeci.

Uwaga: okres symulacji powinien być wystarczający dla potrzeb tego punktu przy minimalizowaniu możliwości zniszczenia komponentów systemu np. źródeł światła.

Podczas tego okresu wszystkie lampy i znaki powinny być sprawdzone czy są obecne, czyste i funkcjonują prawidłowo.

Na koniec testu przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego, upewniając się, że zostało zrobione to prawidłowo.

- b) Dodatkowo do punktu a), dla systemów z centralną baterią należy sprawdzić kontrolki systemu i informujące o poprawnej pracy.
- c) Dodatkowo do punktu a), dla zespołów prądotwórczych należy odnieść się do wymagań normy ISO 8528-12.

2.4. Corocznie

W przypadku używania automatycznych urządzeń testujących, wyniki pełno okresowego testu powinny być rejestrowane.

Dla wszystkich innych systemów powinny być wykonywane kontrole miesięczne, także dodatkowo następujące testy:

- a) Każda lampa i znak wewnętrznie oświetlany powinien być testowany według podpunktu 2.3,a z uwagi na czas pracy awaryjnej zgodnie z zaleceniami producenta;
- b) Zasilanie oświetlenia podstawowego powinno zostać załączone ponownie oraz powinny zostać sprawdzone wskaźniki lub inne urządzenia wskazujące ze urządzenia wskazujące, że zasilanie oświetlenia podstawowego zostało ponownie załączone. Należy sprawdzić poprawne działanie urządzeń ładujących;
- c) Data testu i jego wyniki powinna być odnotowana w rejestrze systemu
- d) Dodatkowo, dla zespołów prądotwórczych należy odnieść się do wymagań normy ISO 8582-12.

Instrukcja przeglądu rocznego oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego

- Wykonać zewnątrz oględziny opraw oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego (czy nie ma uszkodzeń mechanicznych;
- Sprawdzić czy oświetlenie bezpieczeństwa pojawi się w ciągu 15 s po zaniku oświetlenia podstawowego.
- Sprawdzić czy oświetlenie ewakuacyjne pojawi się w ciągu 2 s po zaniku innego rodzaju oświetlenia elektrycznego.
- Sprawdzić przy przeglądzie czy natężenie oświetlenia ewakuacyjnego nie jest mniejsze niż 1 lx.
- Sprawdzić czy po zaniku napięcia akumulatory wmontowane w oprawy będą pracowały przez 1 godzinę.

Załącznik Nr 3b

SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM INSTALACJI WODOCIĄGOWEJ PRZECIWOPOŻAROWEJ – HYDRANTY WEWNĘTRZNE 25, 52 I ZAWORY HYDRANTOWE 52.

Powinna być poddawana przeglądom i czynnościami konserwacyjnym zgodnie z PN-EN 671-3 stałe urządzenia gaśnicze - hydranty wewnętrzne.

Doroczne przeglądy i konserwacje

Przeglądy i konserwacja powinny być przeprowadzane przez osobę kompetentną. Wąż hydrantu powinien być całkowicie rozwinięty, hydrant poddany ciśnieniu i sprawdzony według następujących punktów, czy:

- urządzenie nie jest zastawione, nie uszkodzone, a elementy nie są skorodowane lub przeciekające;
- instrukcje obsługi są czyste i czytelne;
- miejsce umieszczenia jest wyraźnie oznakowane;
- mocowania do ściany są odpowiednie do ich przeznaczenia i pewnie zamontowane;
- wypływ wody jest równomierny i dostateczny (wskazane jest użycie miernika przepływu oraz miernika ciśnienia);
- miernik ciśnienia (jeżeli jest zastosowany) pracuje prawidłowo i w swoim zakresie pomiarowym;
- wąż na całej długości nie wykazuje oznak uszkodzeń, zniekształceń, zużycia ani pęknięć. Jeżeli wąż wykazuje jakieś uszkodzenia, powinien być wymieniony na nowy lub poddany próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze;
- zaciski, lub taśmowanie, węża są prawidłowego typu i właściwie zaciśnięte;
- zwijadło węzowe obraca się lekko w obu kierunkach;
- w przypadku wychylnego zwijadła węzowego zwijadło węzowe obraca się łatwo i czy wychyli się o 180°;
- w przypadku ręcznych zwijadeł zawór odcinający jest właściwego typu i czy działa łatwo i prawidłowo;
- w przypadku zwijadeł automatycznych praca zaworu automatycznego jest prawidłowa oraz czy praca dodatkowego serwisowego zaworu odcinającego jest właściwa;
- stan przewodów rurowych zasilających w wodę jest właściwy, szczególną uwagę zwrócić na to czy odcinki elastyczne nie wykazują oznak zużycia lub zniszczenia;
- jeżeli hydrant wyposażony jest w szafkę, czy nie nosi ona oznak uszkodzenia i czy drzwiczki szafki łatwo się otwierają;
- prądownica jest właściwego typu i czy łatwo się nią posługiwać;
- praca prowadnic węża jest prawidłowa, upewnić się, że są one właściwie i pewnie zamocowane;
- pozostawić hydrant wewnętrzny w stanie gotowym do natychmiastowego użycia,
- jeżeli konieczne są poważniejsze naprawy, hydrant powinien być oznakowany "USZKODZONY" i kompetentna osoba powinna powiadomić o tym użytkownika właściciela.

Załącznik Nr 3c

Okresowe przeglądy i konserwacje wszystkich węży

Co 5 lat wszystkie węże powinny być poddane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze instalacji, zgodnie z EN 671-1 i/lub EN 671-2.

Dokumentowanie przeglądów i konserwacji

Po przeglądzie i przeprowadzeniu niezbędnych pomiarów hydranty wewnętrzne powinny być przez kompetentne osoby oznakowane napisem "SPRAWDZONE". Osoby odpowiedzialne powinny przechowywać trwałe zapisy o wszystkich przeglądach, kontrolach i testach. Zapis taki powinien zawierać:

- datę (miesiąc i rok) przeglądu i testów;
- wyniki testów;
- wykaz i datę zainstalowania części zamiennych;
- dodatkowe testy do wykonania, jeśli są wymagane;
- datę (miesiąc i rok) następnego przeglądu i testów;
- wykaz wszystkich hydrantów wewnętrznych z węzem półsztywnym i/lub z węzem płasko składanym.

Bezpieczeństwo pożarowe podczas przeglądów i konserwacji

Ponieważ przegląd i konserwacja mogą okresowo zmniejszyć efektywność zabezpieczenia przeciwpożarowego należy:

- zależnie od przewidywanego zagrożenia pożarowego, poddać równocześnie konserwacji na danej powierzchni tylko ograniczoną liczbę hydrantów;
- zapewnić dodatkowe przedsięwzięcia zabezpieczające oraz przeprowadzić dodatkowy instruktaż na czas konserwacji oraz na okres braku zasilania w wodę.

Usuwanie usterek

Tylko podzespoły, na przykład węże, prądownice, zawory odcinające, spełniające wymagania standardów dostawców lub mające dopuszczenia do stosowania w hydrantach wewnętrznych mogą być używane do wymiany, zastępując niewłaściwe w celu dalszego użytkowania.

Uwaga: Podstawą jest usunięcie wszystkich stwierdzonych usterek w możliwie jak najkrótszym czasie, tak by instalacja gaśnicza przywrócona została do właściwego stanu.

Etykiety konserwacji i przeglądów

Dane dotyczące konserwacji i przeglądu powinny być zapisane na etykiecie, która nie może zakrywać żadnych oznaczeń producenta. Na etykiecie powinny być umieszczone następujące dane:

- słowo "SPRAWDZONE";
- nazwa i adres dostawcy hydrantu;
- znak jednoznacznie identyfikujący osobę kompetentną; data (rok i miesiąc) kiedy konserwacja była przeprowadzona.

Załącznik Nr 3d

SPOSOBY PODDAWANIA PRZEGLĄDOM TECHNICZNYM I CZYNNOŚCIOM KONSERWACYJNYM GAŚNIC.

Przeglądy i konserwacje gaśnic przeprowadza się w terminach określonych przez producentów sprzętu lecz nie rzadziej niż określa to rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 poz.). Producent również określa co wchodzi w zakres przeglądów i konserwacji.

Instrukcja przeglądu - konserwacji gaśnicy proszkowej typu "x" z manometrem

1. Wykonać zewnętrzne oględziny gaśnicy - sprawdzić czy:
 - plomba i zawleczka nie zostały uszkodzone,
 - gaśnica nie jest uszkodzona mechanicznie,
 - nie ma miejsc skorodowanych na zbiorniku,
 - pyszczek wylotowy lub wąż są drożne,
 - posiada czytelną i właściwą etykietę oraz kontrolkę,
 - wskaźnik ciśnienia znajduje się na polu zielonym (dla 20° Ciśnienie 1,5 MPa)
2. Nakleić kontrolkę z datą następnego przeglądu.

W gaśnicach posiadających wąż z prądownicą sprawdzamy stan techniczny węża, drożność i trwałość połączeń. W gaśnicach o pojemności zbiornika powyżej 6 dcm³ sprawdzamy ważność jego legalizacji.

Instrukcja przeglądu - konserwacji gaśnicy śniegowej.

1. Wykonać oględziny zewnętrzne gaśnicy - sprawdzić czy:
 - plomba i zawleczka nie zostały uszkodzone,
 - gaśnica nie jest uszkodzona mechanicznie,
 - nie ma miejsc skorodowanych na zbiorniku,
 - posiada czytelną i właściwą etykietę oraz kontrolkę z ostatniego przeglądu,
 - posiada aktualną, czytelną datę następnej legalizacji zbiornika,
 - zbiornik posiada trwale wybitą masę netto, brutto oraz tarę,
 - ubytek masy CO₂ nie większy niż 5%,
 - drożność, stan techniczny tuby oraz uchwytu i przewodu jest prawidłowy i właściwy dla danego typu gaśnicy.
2. Nakleić kontrolkę z datą następnego przeglądu.

Załącznik nr 4

Znaki wg PN – 92/N- 0256/02	Znaki wg PN-EN ISO 7010/2012	Nazwa znaku
 	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej w lewo lub w prawo
 	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę
 	 	Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół
		Wyjście ewakuacyjne
		Drzwi ewakuacyjne
		Kierunek drogi ewakuacyjnej
		Słuc, aby uzyskać dostęp
		Pchać, aby otworzyć
		Ciągnąć, aby otworzyć

		Miejsce zbiórki do ewakuacji
		Klucz do wyjścia ewakuacyjnego
Znaki wg PN – 92/N- 0256/01		
		Hydrant wewnętrzny
		Gaśnica
		Uruchamianie ręczne
		Zakaz palenia tytoniu
		Zakaz gaszenia wodą
		Zakaz używania otwartego płomienia, zakaz palenia tytoniu
		Nie zastawiać
		Przeciwpowozarowy wyłącznik prądu
		Hydrant zewnętrzny
		Droga pożarowa
		Drzwi przeciwpożarowe
		Urządzenie do uruchamiania kłap dymowych

Załącznik nr 5

INSTRUKCJA PROWADZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

W oparciu o zapisy Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz §32 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, wprowadza się na terenie pomieszczeń budynku oraz w jego sąsiedztwie instrukcję zabezpieczenia prac pożarowo-niebezpiecznych, o treści ujętej w niniejszym rozdziale.

1. Niniejsza instrukcja ma na celu określenie obowiązków i odpowiedzialności pracowników za zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac pożarowo-niebezpiecznych oraz określenie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego prac, o których mowa w pkt. 2.
2. Pod pojęciem prac pożarowo-niebezpiecznych należy rozumieć wszelkie prace, nie przewidziane instrukcją technologiczną lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami jak:
 - prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego prowadzone wewnątrz obiektów, na przyległym do nich terenie i placach składowych, na (w) których występują materiały palne lub które posiadają konstrukcję palną,
 - prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych i wybuchowych,
 - wszelkie prace remontowo-budowlane prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem.

Do prac takich należy zaliczyć w szczególności:

1. Wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie, np:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów z substancjami palnymi,
 - podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
 - rozniecanie ognisk,
 - używanie materiałów pirotechnicznych,
2. Wszelkie prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów, przy których mogą powstawać mieszaniny wybuchowe:
 - przygotowanie do stosowania gazów, pyłów i cieczy,
 - stosowanie tych pyłów i cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia, nasycania,
 - suszenie substancji palnych,
 - usuwania pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.
3. Do przestrzegania postanowień instrukcji zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo-niebezpiecznych, pracownicy nadzorujący przebieg tych prac oraz użytkownicy obiektu (pomieszczeń, terenu), gdzie prace są prowadzone.
4. Postanowienia instrukcji obowiązują także wszystkich pracowników przedsiębiorstw i firm zewnętrznych (osób prawnych i fizycznych) wykonujących prace pożarowo-niebezpieczne

na terenie obiektu .

- 5 Obowiązek zapoznania pracowników oraz firm, o których mowa w pkt. 3 i 4 z treścią instrukcji należy do kierowników komórek organizacyjnych, zatrudniających tych pracowników i zawierających umowy dotyczące wykonywania prac pożarowo-niebezpiecznych. Postanowienia niniejszej instrukcji powinny stanowić integralną część umów dotyczących realizacji w/w prac.
- 6 Postanowienia zawarte w instrukcji nie naruszają przepisów szczegółowych, dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz innych przepisów i aktów normatywnych.

ZASADY ORGANIZACYJNE PRZY USTALANIU ZABEZPIECZEŃ PRZECIWPOŻAROWYCH PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Prace pożarowo niebezpieczne mogą być wykonywane pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.

1. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.
2. Zasady działania Komisji, o której mowa w pkt. 2:

Skład osobowy Komisji tworzą:

- Upoważniony przedstawiciel Dyrektora Szkoły – **przewodniczący**,
 - Kierownik grupy/firmy wykonującej prace - **członek**,
 - Bezpośredni użytkownik powierzchni, na której prace są prowadzone - **członek**.
 - Skład osobowy komisji może być zwiększony o niezbędnych specjalistów na wniosek przewodniczącego,
- a. prace komisji organizuje jej przewodniczący,
 - b. komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo-niebezpiecznych— wg wzoru podanego w załączeniu,
 - c. po wykonaniu zabezpieczeń określonych w w/w protokole przewodniczący wydaje grupie/firmie pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg wzoru podanego w załączeniu,
 - d. po uzyskaniu pisemnego potwierdzenia o:
 - zakończeniu prac od wykonawcy robót,
 - pozytywnym wyniku kontroli bezpieczeństwa pożarowego w rejonie wykonywanych prac od osoby lub osób wyznaczonych w protokole,
 - przewodniczący dokonuje odbioru robót, kwitując to stosownym wpisem w zezwoleniu, o którym mowa powyżej,
 - e. do obowiązku przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac po ich zakończeniu, zgodnie z ustaleniami w „Protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych—.
3. Zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych po ich zakończeniu należy powierzać osobom posiadającym do tego odpowiednie przygotowanie.
 4. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przewodniczący przechowuje w dokumentacji technicznej obiektu.

WYTYCZNE ZABEZPIECZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

1. Przygotowanie budynku i pomieszczeń do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych polega na:
 - a) oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów lub zanieczyszczeń,
 - b) odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub niepalnych w opakowaniach palnych,
 - c) zabezpieczeniu np. przed działaniem rozprysków spawalniczych wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich, np. arkuszami blachy, płytami gipsowymi,
 - d) sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie wskutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń,
 - e) uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - f) zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo niebezpiecznymi,
 - g) sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
 - h) przygotowaniu w miejscu dokonywania prac pożarowo-niebezpiecznych m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp.,
 - materiałów osłonowych i izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
 - podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - i) zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsc prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.
2. Przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:
 - a) na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy,
 - b) zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczonych), szczelnych opakowaniach,
 - c) pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,

- d) po zakończeniu prac wszystkie naczynia, wanny i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe.
 - e) ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach stanowiska, w przewodach wentylacyjnych i na podłożu,
 - f) prace niebezpieczne pożarowo w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem, lub pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo zapalnych cieczy lub palnych gazów, mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniu nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości.
- 3 Miejsce wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.
 - 4 Po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych w pomieszczeniu i pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych (czas okres i ilość kontroli określa komisja w protokole zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych, w zależności od stopnia zagrożenia).
 - 5 Prace pożarowo niebezpieczne powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.
 - 6 Butle ze sprężonymi gazami mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie wykonywania prac i pod stałym nadzorem.
 - 7 W przypadku prowadzenia prac spawalniczych na wysokości butli z gazem palnym nie należy ustawiać w rejonie bezpośredniego oddziaływania spadających rozprysków spawalniczych.

OBOWIĄZKI OSÓB ZWIĄZANYCH Z PRACAMI NIEBEZPIECZNYMI POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Osoba wyznaczona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac pożarowo-niebezpiecznych, ze strony właściciela budynku, powinna w szczególności:

- 1. znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
- 2. dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac pożarowo niebezpiecznych wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu lub stanowisk, przewidziane w protokole zabezpieczenia prac lub zezwoleniu na ich prowadzenie,
- 3. sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastowe usunięcie stwierdzonych

niedociągnięć,

4. wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
5. brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub terenu po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych.

Do obowiązków wykonawcy prac pożarowo-niebezpiecznych należy w szczególności:

1. sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzenienia pożaru,
2. ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
3. znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
4. sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia, przewidziane dla danego rodzaju prac pożarowo niebezpiecznych,
5. ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
6. sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
7. rozpoczynanie prac pożarowo niebezpiecznych tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem prac,
8. poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac pożarowo niebezpiecznych,
9. przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenienie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
10. meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia ugaszonego w czasie wykonywania prac - czynności pożarowo niebezpiecznych,
11. dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych nie zainicjowano pożaru,
12. wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności pożarowo niebezpiecznych.

PROTOKÓŁ Nr
zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo - niebezpiecznych

1. Nazwa i określenie pomieszczenia - stanowiska, w którym przewiduje się wykonanie prac
.....
.....
2. Charakterystyka - technologia przewidzianych do realizacji prac
.....
.....
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac
.....
.....
4. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac
.....
.....
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonania prac
.....
.....
6. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac
.....
.....
7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru
.....
.....
8. Osoba (y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac
.....
.....
9. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac
.....
.....
10. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli)
.....
.....

Podpisy członków Komisji:

/imię, nazwisko i rodzaj zajmowanego stanowiska/

1.
2.
3.

ZEZWOLENIE nr

na prowadzenie prac pożarowo - niebezpiecznych terenie budynku Szkoły Podstawowej Nr 2
w Ząbkach przy ulicy Batorego 11

1. Miejsce pracy

.....
(pomieszczenie, stanowisko, instalacja)

2. Rodzaj pracy

.....
.....

3. Czas pracy: dnia.....od godz.do godz.

4. Zagrożenie pożarowe - wybuchowe w miejscu pracy

.....
.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru - wybuchu

.....
.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe

.....

b) BHP

.....

c) inne

.....

7. Sposób wykonywania pracy

.....
.....

8. Odpowiedzialni za :

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku
prac pożarowo - niebezpiecznych:

Nazwisko..... Wykonano

Podpis.....

b) wyłączenie spod napięcia:

Nazwisko.....Wykonano

Podpis.....

c) dokonanie analizy stężenia par cieczy, gazów, pyłów:

Nazwisko..... Wykonano

W miejscu nie występują niebezpieczne stężenia.

Podpis

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktaż:

Nazwisko..... Przyjąłem do wykonania

Podpis

UWAGA : niepotrzebne skreślić.

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac:

(zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w punkcie 8)

.....

(podpis wypisującego)

.....

(podpis Przewodniczącego Komisji)

10. Pracę zakończono dnia godz.

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót

Skontrolował

.....

(podpis)

.....

(podpis)

Uwaga :

Odbierający pracę przekazuje zezwolenie kierownikowi działu administracyjnego celem włączenia do akt.

Załącznik nr 8

Ząbki, dnia..... ..r.

.....

Imię i nazwisko

.....

stanowisko

O Ś W I A D C Z E N I E

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem(ałam) się z postanowieniami zawartymi w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 przy ul. Batorego 11 w Ząbkach. Postanowienia przedmiotowej instrukcji przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....

*podpis przyjmującego
oświadczenie*

.....

podpis pracownika

Załącznik Nr 9

Ząbki, dnia

Zaświadczenie

Niniejszym zaświadczam, że Pani/Pan
zatrudniona (ny) na stanowisku
w dniu odbył(a) szkolenie przeciwpożarowe wstępne, przeprowadzone
według zasad określonych w „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” .

.....

(podpis szkolącego)

Załącznik Nr 10

Ząbki, dnia.....

Zaświadczenie

.....
(nazwisko i imię pracownika, stanowisko)

Niniejszym zaświadcza się że, Pan/Pani.....
zatrudniony (a) na stanowisku
w dniu..... uczestniczył (a) w szkoleniu okresowym przeciwpożarowym
według programu szkolenia obowiązującego w budynku Szkoły Podstawowej Nr 2 w Ząbkach.

.....
(podpis prowadzącego szkolenie)

KIERUNKI EWAKUACJI POSZCZEGÓLNYCH SAL

Lp	Wyszczególnienie nr sali	Nr wyjścia ewakuacyjnego
1- sze piętro		
1	od 69 do 86, od 56 do 63, od 66 do 68 oraz świetlice	W 4 (przy Tablicy Patrona)
2	od 74 do 82	W 5 (Koniec Korytarza)
Parter		
3	5 i 6 oraz szatnie	W 1 (Wejście Główne)
4	od 1 do 4, od 43 do 47, od 48 do 53	W 2 (przy Pokoju Nauczycielskim)
5	od 54 do 55 oraz kuchnia	W 3 (Kuchnia)
6	sale z 1-szego pietra	W 4 (przy Tablicy Patrona)
7	od 30 do 42	W 5 (Koniec Korytarza)
8	od 21 do 29	W 6 (Za Biblioteką)
9	od 7 do 20	W 7 (Za Sekretariatem)
Pomieszczenia piwniczne		
10	Kierunki wskazane są w części graficznej	
Hala sportowa		
11	Ewakuowani z W-5	H-2 (Hol Hali sportowej)
12	2	H-2 (Hol Hali sportowej)
13	1	H-3 i H-4(Hala sportowa)
14	2a	H-5 (korytarz za szatniami)

15	od 3 do 12	H-1 (Hol główny)
----	------------	------------------

UWAGA

Może nastąpić zmiana kierunku ewakuacji poszczególnych sal w zależności od rozwoju sytuacji, co musi zostać ustalone (w miarę możliwości) z Kierownikiem akcji ratowniczej.

12. CZĘŚĆ GRAFICZNA

1. Plan zagospodarowania terenu szkoły i hali sportowej.
2. Plan ewakuacyjny oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego – Parter.
3. Plan ewakuacyjny oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego – 1-sze piętro.
4. Plan ewakuacyjny oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego – Piwnica.
5. Plan ewakuacyjny oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego Hala sportowa – Poziom 0.
6. Plan ewakuacyjny oraz rozmieszczenia podręcznego sprzętu gaśniczego Hala sportowa – Poziom -1,54 m.

